

Заев почна да јаде живи луѓе
На избори со партиски
вработувања

Бескрајни лаги на СДСМ
Од народот се кријат
во вештачка магла

Збогум принципи
Турција последна
надеж за ЕУ

Република

бр. 184, година V ■ петок, 11 март 2016 година ■ цена: 50 денари

ЕКСПРЕТСЕДАТЕЛИТЕ НА ДИК ОД СДСМ ОБВИНУВААТ

ЧИЧАКОВСКИ НАПРАВИ ХАОС СО ИЗБИРАЧКИОТ СПИСОК

Статистика и професии
Правниците и сметководителите
со највисоки плати

Бројките ги побиваат стереотипите
Жените се повнимателни
возачи

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

СДСМ се крие од народот во вештачка магла

6

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Павле Трајанов

18

ЕКОНОМИЈА

Правниците и сметководителите со највисоки плати

20

ТЕМА НА НЕДЕЛАТА

Жените повнимателни возачи од мажите

24

СВЕТ

Не е само машки шовинизам,
туку многу повеќе

26

ЗДРАВЈЕ

Проф. д-р Мирјана Кочова,
генетичар и ендокринолог

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Коле Ангеловски

38

СЦЕНА

Калиопи на „Евровизија 2016“

42

СПОРТ | ФУДБАЛ

Илија Несторовски

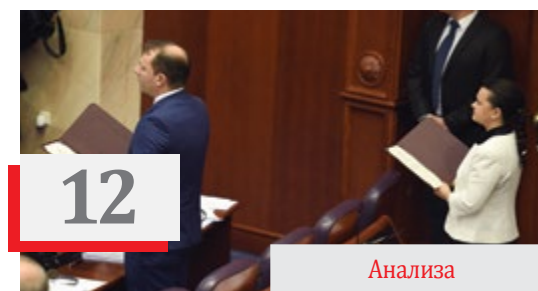
54

8

Колумна

Турција последна
надеж за ЕУ

12

Анализа

Заев почна да јаде живи луѓе

16

Актуелно

Чичаковски направи хаос со
избирачкиот список

29

Репортажа

Манастирот Зрзе -
патување низ македонската
историја и култура

ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**

Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:

Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Јана Јосифовска, Бојан Момировски

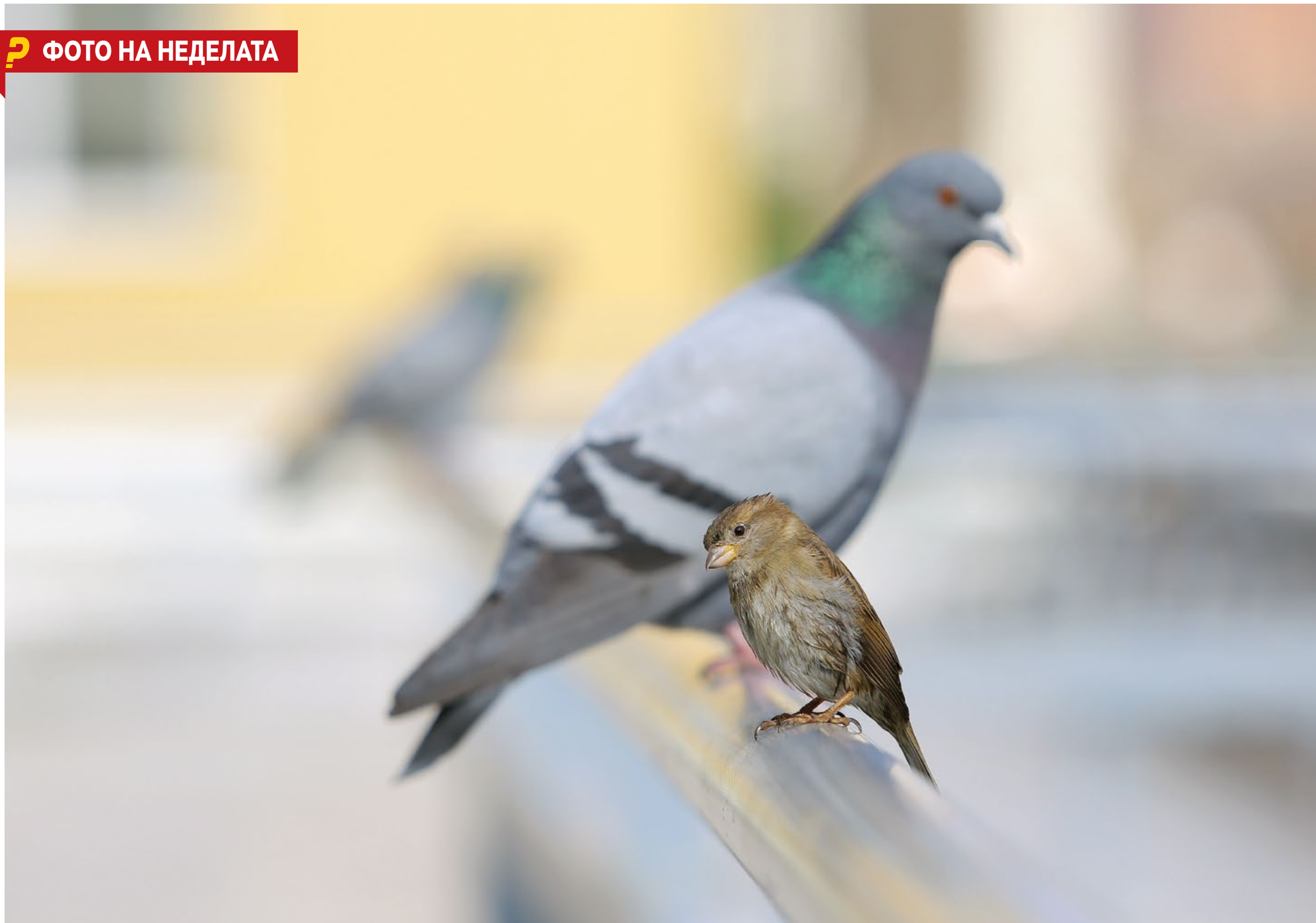
Колумнисти: **Горан Момировски, Љупчо Цветановски**
Соработници: **Никола Петковски, Димитар Љоровски Вамваковски**
Лектори: **Анета Љубеvски, Тања Стевановска**

Фотографија: **Александар Ивановски**
Графички дизајн: **Никса Георгиеvски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **10 март 2016**

Од народот се кријат во вештачка магла

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

„Ако сакаме да бидеме власт, ќе влеземе тимски од хигиеничар до министер. Живи луѓе ќе јадеме“, рече еднаш Зоран Заев и остана жив во политиката. Денес неговите партиски послушници, преку шансата дадена од пријателите од надвор, на недемократски начин да станат власт под изговор дека ќе го „демократизираат општеството“, почнаа на големо да го реализираат тоа што „визионерот“ го зборуваше пред неколку години. Во обидот да го прикријат канибалскиот инстинкт на својот водач, а во исто време да се држат на безбедна дистанца од народот, упорно го опструираат организирањето избори и излегувањето на земјата од политичката криза. За таа цел, медиумите под контрола на опозицијата креираат нови и нови лаги и шпекулации, а институциите под контрола на СДСМ не работат ништо за нивно евентуално докажување. Сè додека има магла, Заев ќе се чувствува безбеден од народот.

Така, додека штабот на СДСМ и неговите медиуми создаваат атмосфера за изборни нерегуларности преку обвинувања за лажни лични карти, фантомски гласачи и евентуални измислени матични броеви, техничкиот министер за внатрешни работи го нема никаде да докаже барем еден таков пример. Во исто време, Спасовски ги користи целата енергија и капацитетите на министерството за создавање хаос во институцијата и за вработување партиски активисти на начин спротивен на законите, за што еден ден ќе треба да преземе кривична одговорност.

Специјалното обвинителство со сите сили се обидува да го одржува „Титаник“ актуелен во јавноста, но сè уште нема абер да приложи докази за сомневањата. Од ДИК, пак, место прецизни информации и упатства до граѓаните, добиваме нејасни списоци без никакво образложение со кое им се остави простор на медиумите под контрола на опозицијата да обвинуваат и да судат за изборни манипулации без докази, по сопствена воља и процена.

И додека министрите инсталираат партиски војници, Катица работи на принесување жртви, а ДИК отвора простор за манипулирање со изборниот процес, Соросовите перјаници наивно се обидуваат да го претстават СДСМ како жртва на системот, т.е. на сопствените министри и функционери.

Покажаа дека немаат намера шансата да станат власт преку ноќ, без дозвола од граѓаните, и да го преземат раководењето со најважните институции од кои зависи спроведувањето на изборите, но и безбедноста на државата, да ја искористат за демократизација на општеството и за промоција на некакви нови позитивни вредности, туку, напротив, ја злоупотребуваат за реализација на сопствената партиска агенда, која веќе неколку години се закануваат дека ќе ја спроведат веднаш штом ќе дојдат на власт. Повеќе од очигледно е дека веќе никого од раководството на партијата не го интересира да се дознае вистината, туку, напротив, подготвени се со сите сили да го спречат институционалното реша-

вање на кризата. Затоа во општото лудило што владее меѓу приврзаниците на Заев силно се поттикнува леење крв по улици и јавно линчување луѓе без аргументи и докази. Наспроти тоа, се избегнуваат брзи и транспарентни постапки, со кои би ги се докажала нечија (не)одговорност и би се потврдиле, односно демантирале шпекулациите.

Повеќе од јасно е дека опозицијата, со помош на чадорот, врши системско уништување на сите државни институции, на судството, на економијата, на безбедноста... Ваквото однесување, ако се одложат изборите на 5 јуни, ќе доведе до целосен распад на општественото живеење.

Но, болната амбиција на Заев и на раководството на СДСМ да дојдат на власт без избори, со помош на криминалци и чадори, нема ниту теоретски шанси да се реализира на легитимен начин затоа што во последната фаза од уривањето на државата неизбежно ќе треба да се соочат со македонскиот народ. Таа битка досега не ја добиле и многу подобри стратегии, а не, пак, вакви ликови.

ВЕЌЕ ВИДЕНИ ПРОПАГАНДИ

Во 1999 година дел од западните медиуми, неподготвени да зборуваат искрено за косовската криза и за долгогодишната толеранција на нивните влади на српскиот претседател Милошевиќ, ја напаѓаа Македонија. Тогаш македонската полиција беше обвинувана дека тепа и малтретира косовски бегалци, иако за тоа немаше никакви докази туку само изјави на борци на УЧК што си градеа своја агенда за настаните што следуваа во 2001 година

Сега, 15 години подоцна, историјата се повторува, дел од западните, особено британските медиуми во битка по сензација или во обид да ја тргнат мувата од капата упорно се обидуваат да ја прикажат Македонија како единствениот виновник за бегалската криза и за маките на сириските и на ирачките бегалци што патуваат преку балканската маршрута. Примерите со интервјуто на министерот за надворешни работи Попоски за „Би-Би-Си“ во кое репортерот на кралскиот медиум се обиде да ја обвини Македонија за страдањата на бегалците и репортажата на „Скајнуз“ за Сириецот што, наводно, бил претепаан од страна на македонската полиција, ја по-

тврдува матрицата врз основа на која функционираат особено медиумите од Велика Британија, која не само што не сака да прими ниту дел од бегалците во согласност со даблинските правила што сама ги потпишала, туку одбива да даде и елементарна хуманитарна помош на многу од емигрантите што се обидуваат да дојдат на островот. Дали зад ваквата агенда на дел од медиумите стојат тајните служби на британската влада, дали се работи за непрофесионалност и за нови видови расизам, без посебен план, чија жртва, во случајов, е Македонија, е помалку важно. Најважно е дека Македонија мора да се подготви за ниски удари од некои западни ме-

диуми и политички групи што со судни маки ќе се обидуваат Македонија да ја прикажат како централна точка на проблемот што го почнаа западните сили со својот обид да го урнат Асад во Сирија без притоа да подготват резервно сценарио за маките на сирискиот народ. Место да зборуваат за поддршката на западните служби што ги вооружуваа и сè уште ги вооружуваат радикалните исламски групи, кои сега прават етничко чистење во Сирија и во делови на Ирак и ги тераат Сиријците да ги напуштат домовете, некои медиуми и нивните наредбодавци ќе се обидат да ја дефокусираат европската јавност со лаги за Македонија. Па така, еден лажен пример со наводно претепаан Сириец треба да ја покрие импотентната политика на империјата, која на душа носи илјадници жртви и стотици илјади раселени лица само поради својата политика на двојни стандарди на Блискиот Исток и, се разбира, на Балканот. ■

ВЕСТИ ВО 14.00 часот
на www.tv.republika.mk

ЗБОГУМ ПРИНЦИПИ

ТУРЦИЈА - ПОСЛЕДНА НАДЕЖ ЗА ЕУ

По 30 години понижувачки третман на Турција од страна на одделни членки и политички партии во Европската унија, официјална Анкара стана најважен надворешнополитички приоритет за Брисел. Земјата што некогаш беше квалификувана како муслиманска и „неевропска“, и во политичка и во географска смисла, земјата што со децении водеше битка да докаже дека заслужува да биде дел од „христијанска“ Европа, сега го води главниот збор во заедничката надворешна политика на ЕУ

Пишува | Горан Момирски

Германската и европската јавност имаат многу дилеми за исправноста на стратегијата Турција да биде единствената варијанта за спас на ЕУ. Дури и политичари блиски на канцеларката Меркел сè уште не веруваат во можноста Турција да ја спаси Европа. Некои од нив имаат предрасуди кон земјата поради исламската културна сфера на која ѝ припаѓа, некои се плашат дека цената што ЕУ ќе ја плати за да Турција ги спречи бегалците да дојдат во Европа ќе биде премногу висока, а дел се скептици дека која било влада може да се соочи со бранот бегалци што се подготвува да дојде во Европа од Блискиот Исток, Азија и од Северна Африка.

Најголемиот дел се плашат дека Турција долгорочно може да дојде во ситуација да ја уценува ЕУ и дека трите милијарди евра ветени за официјална Анкара ќе бидат само почеток на долгата сметка што ќе треба Брисел да ја плаќа во наредните дваесетина години. Дел од турските дипломати веќе

најавија дека ветените три милијарди евра од ЕУ не се доволни за финансирање на преку два милиони сириски и други бегалци на турска територија. Со тоа се зголеми стравот дека ако Турција навистина успее да го запре бранот бегалци, таа секогаш ќе може да уценува и да бара дополнителни средства за финансирање на камповите, контрола на своите граници кон Грција и блокада на Егејското Море, односно прекин на илегалните транспорти кон грчките острови. Во ситуацијата кога ЕУ нема друга алтернатива и кога бегалската криза им дава крила на десничарските антиимигрантски партии во Европа, Турција навистина ќе биде во стратешка предност пред своите партнери во Брисел.

Доколку Анкара не ги добива потребните пари и концесии, таа секогаш ќе може да го прекине договорот, да ги пушти бегалците кон Европа и со тоа директно да влијае на европската стабилност, дури и на внатрешните политички процеси во Унијата. Во недос-

таток на заеднички пристап на големите сили во Сирија и отстранувањето на причините за бегалската криза, Турција дојде во ситуација да биде не само врата меѓу Европа и Блискиот Исток, туку и внатрешен фактор во самата ЕУ.

ТУРЦИЈА - ПОГОЛЕМА ОПАСНОСТ ОД СИРИЈА

Дел од европските политичари и аналитичари, иако во моментот не сакаат тоа јавно да го кажат затоа што се свесни дека нема друга алтернатива за соработката со Ердоган, имаат и други стравови од најновиот развој на настаните. Можноста Турција како надомест за своите напори да добие визни олеснувања, односно слободно патување на турските граѓани во членките на ЕУ, се доживува како опасност поголема од неколкуте милиони Сиријци, Ирачани, Авганистанци, Северноафриканци и Балканци.

Можноста Турција како надомест за своите напори да добие визни олеснувања, односно слободно патување на турските граѓани во членките на ЕУ, се доживува како опасност поголема од неколкуте милиони Сиријци, Ирачани, Авганистанци, Северноафриканци и Балканци

засага скриена цел, таа ќе биде многу поопасна за единствениот европски пазар на работна сила од Романија, Бугарија и за сите балкански земји заедно. Многумина во ЕУ се убедени дека Анкара ќе бара не само туристички визи, туку визи со кои турските граѓани ќе можат и да работат во ЕУ.

Причините се едноставни, турската демографска слика, за разлика од европската, е многу подобра, Турција има младо население и нема да го почувствува проблемот со недостаток на работна сила на својата економија, а во исто време, ќе ја намали невработеноста во земјата. Турците имаат одлична мрежа на свои сонародници во ЕУ, особено во Германија, каде што живеат преку четири милиони граѓани со турско потекло. Според ова, доколку Анкара се избори за слободен влез на својата работна сила во ЕУ, ќе може на стариот континент да донесе уште најмалку неколку милиони работници кои ќе го заситат пазарот на работна сила.

Посебна приказна се турските Курди, кои, според неофицијални податоци ги има десетина милиони и кои, соочувајќи се со воени дејства, со лоша економска состојба и со нестабилност во регионите каде што живеат, ќе бидат првите што со помош на своите роднини во ЕУ ќе ја искористат можноста. Ова сценарио што се споменува како можно во повеќе европски центри не само што може да ја зголеми невработеноста во ЕУ, особено во Германија, туку и да предизвика зголемување на влијанието на крајно десничарските партии кои и сега отворено се залагаат за влез на странци во своите земји.

ПРИНЦИПИТЕ НА ЕУ

Вториот сериозен предизвик што ЕУ го има во најновите односи со Анкара е прашањето за забрзување на приближувањето во Унијата. Тие во Брисел што мислат дека Турција ќе се задоволи со забрзување на преговорите и со отворање нови поглавја, во најмала рака, се наивни. Турската влада сигурно нема да ја пропушти можноста бегалската закана да ја искористи за создавање услови за

некаков датум или барем рамка во која би течело тоа приближување. Ниту претседателот Ердоган, ниту премиерот Давутоглу нема да се согласат на ситуација во која ЕУ ќе има ексклузивна контрола на процесот на зачленување. И тука на сила стапуваат принципите на ЕУ, кои, во случајот со Македонија се прекршуваат во таканаречена добрососедска политика. Математиката е јасна, доколку ЕУ ги одбие барањата на Турција за побрзо приближување (читај членство) ќе ризикува да добие нови стотици илјади бегалци од турските кампови. Доколку, пак, Брисел ги убеди Анкара и Кипар да не стават вето на влезот на Турција во ЕУ, што само по себе е невозможна мисија, тогаш Брисел ќе мора да ги прекрши најголемиот дел од критериумите од Копенхаген, кои во нашиот случај во кој немаме сериозен предмет за трговија, се пресудни за членството во ЕУ. Последниот пример со преземањето на контролата на опозицискиот весник „Заман“ од страна на владата на Давутоглу е само врв на сантата мраз што ќе мораат да ја проголтаат членките на ЕУ доколку сакаат Турција да ги спаси од бегалците.

МАКЕДОНИЈА ИМА ТРАНЗИТНА УЛОГА

Македонија нема голема можност да ја оплоди својата позиција на транзитна држава на таканаречената „Балканска маршрута“ во односите со ЕУ. Објективно, официјално Скопје нема голем избор освен да игра според барањата на европските членки и во исто време да инсистира да не се градат сместувачки капацитети за бегалците на наша територија. Се разбира, публицитетот што деновиве го добива во европските медиуми не е поволен ниту во економска ниту во промотивна смисла. Секојдневните јавувања на големите телевизиски слики на граничниот премин Богородица ја прикажуваат земјата како бојно поле и иако најголем дел од европската јавност е благодарна што македонската држава ја затвора границата и со тоа се намалува бројот на бегалци во ЕУ, тоа долгорочно не ѝ носи ниту поени, ниту дипломатски капитал. Реално гледано, судирот меѓу Австрија, како земја која ги координира работите на балканската маршрута и Меркел, која отворено искажа незадоволство кон Виена како лидер на групата, еден ден може да ни донесе главоболки. Не треба да се очекува дека еден ден Берлин и Брисел за непослушноста на Виена ќе му се реваншираат на својот партнер во ЕУ и во НАТО, туку пред сè на малите и немоќни земји Македонија и Србија. ■

Innovation
that excites

ВАШАТА ПРИКАЗНА ЗАПОЧНУВА ТУКА NISSAN X-TRAIL СО ВРВНА 4x4 ТЕХНОЛОГИЈА

Каде и да Ве понесе авантурата, врвната 4x4 технологија Ви ја дава довербата да возите кон непознатото со интелигентни способности за детекција на патот. Со просторна, удобна и неверојатно функционална внатрешност и опција за 7 седишта, време е да ја започнете Вашата приказна.

Скупн бр.14, Скопје . тел: 02/511 11 30
02/511 11 31

www.nissan.mk

НА ИЗБОРИ СО ПАРТИСКИ ВРАБОТУВАЊА

Кој вели дека СДСМ нема програма за избори и со небулозни дејства го затскрива недостигот од неа? Не е точно, СДСМ има програма. Напишана е пред точно шест години и тоа лично од актуелниот лидер. Таа 2010 година Заев се отвори и во трескав творечки немир, примерен за струмички градоначалник полн со идеи, напиша куса, но ефектна програма. Настрана богата со решенија. Буквално, „решенија“ за вработување на своите невработени сопартисјци

Пишувач
Љупчо Цвејановски

Шест години потоа, најдоследни спроведувачи на програмата стара шест години, составена во Валандово, и тоа лично од лидерот Заев, се техничките министри Спасовски и Ременски. Ако ве чудеше и ден-денес ве чуди нивниот избор и зошто социјалдемократите би ставиле на најизвиканите позиции еден тивок кумановец, кој не е посебен по ништо, и една кривопаланчанка со длабоки корени во СМК и во ВМРО-ДПМНЕ, одговорот станува појасен со секој изминат ден. Послушни се максимално, факт докажан во партијата. Но такви во СДСМ има тони, велат други. Точно, има, но вакви вљубеници во ликот и во делото

на лидерот Заев немало. На конкурсот за технички министер во СДСМ, на кој пресудно било идолопоклонството кон лидерот, двајцата добиле чиста десетка. Наизуст ги знаеле сите негови мисли, со особен акцент и почит кон валандовското откровение, каде што Заев се спозна самиот себеси, трасирајќи си го успешниот пат кон врвот на партијата и дното на политичките дејствувања во Македонија. Ним, очигледно, кажаното во минатото од омилениот претседател им е на ниво на партиска Библија. По малку и смешно, ако имате предвид дека самиот тој се дрзна, објаснувајќи ги патиштата Божји, јавно да се декларира како црпнат спасител од Муртино?! А, можеби, ова има некаква чудна оправданост во напати апсурдната техничко-министерска логика. Повеќе техничка грешка од логика, нели...

■ ГЕНЕЗАТА НА СЛОВОТО ЗА „ЗАЕВ НАШ“ НА РЕМЕНСКИ И НА СПАСОВСКИ

Зоран Заев, тогаш само градоначалник и в.д. претседател на партијата, себеспознавањето го доживеа во Валандово во 2010 година. Таму, очигледно, идниот непри-

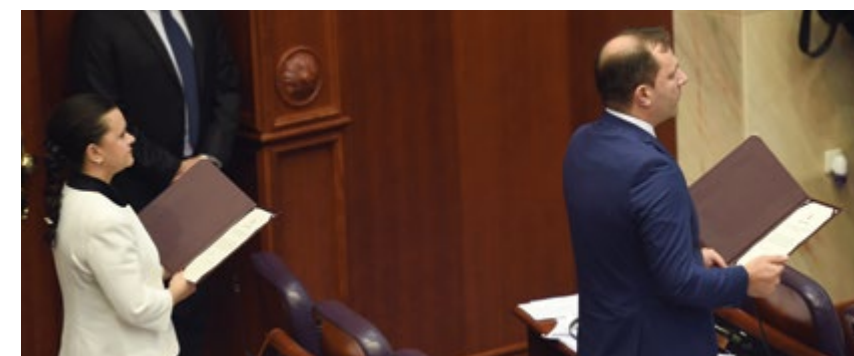

косновен лидер на говорница спонтано ја создал сегашната изборна програма на СДСМ. Поведен од еуфоријата поттикната од аболицијата од тогашниот челник Црвеноски, стара две години, со која папата му даде прошка за осумте милиони евра од мегааферата „Глобал“, Заев на самото место скрои матрица, според која, цели шест години потоа, ќе дејствува неговата партија. Очигледно, тој не е само спасител, туку во него има и атавизми од некој библиски пророк, поверојатно некоја друга муртинска жичка. Тогаш сите ја толкуваа како богохулна и контроверзна изјавата во која тој опиша како ќе тече кастрењето на јавната администрација и вработување на нивните партијци со најпознатата сентенција „живи луѓе има да јадеме по тоа“.

Како што се чини, дојде време да се смени погрешното јавно мнение за мислата на Заев и да се пофали визионерството што тој го прокламираше толку години назазад. По цели шест години, првиот социјалдемократ „знаел“ што и како ќе прават неговите технички министри. До збор. Незаборавни се антологиските зборови на Заев, кои остануваат врежани во срцата на неговите партијци:

„Ако почитувани социјалдемократи, пред сè, ве праашат што со пренатрупаната државна администрација од страна на ВМРО-ДПМНЕ - да им каже дека Заев беше во Валандово и рече дека ги бркаме, ќе ги избркаме од работа и тоа да го знаат, Ако сакаме да бидеме на власт ќе влеземе тимски, односно од хигиеничар до министер, во секој ресор во државата. Велат вие сте меки луѓе, вие заборавете, велат ќе одмине времето и ќе бидете пак исти, ве знаеме - да им кажете, исто така, беше Заев, апсениот Заев, живи луѓе има да јадеме по тоа!“

Толку гнев, а тогаш беше апсен само за „Глобал“. Можете да замислите, до колку сака и најде време каква програма би можел сега да напише лидерот обвинет во уште два нови случаја и по цела година пукање петардоидни „бомби“. Ако првата и сегашна е позната како канибалистичка, каква би била новата творба на напатениот челник? Е, тоа би била програма...

■ РЕМЕНСКИ ГО ПОБЕДИ СПАСОВ

Во меѓувреме, техничките министри на СДСМ се во жесток дуел и борба кој подобро ќе го отелотвори кажаното од врховниот сдсmoveц. Изминатиот период Спасовски и Ременски често беа рамо до рамо во исполнувањето на претскажаното од лидерот и во полнењето на неговата душа, но мора да има победник.

На самиот почеток во благо водство беше Спасовски, кој уште првиот ден ги разреши сите во МВР. Ременски падна во очај од тага, но се покажа дека Спасовски ја претерал и мораше да ги врати сите ингеренции со кои, буквално, ја блокираше и замрзна безбедноста на целата држава. Ременски се смири и тргна во контранапад умилкувајќи му се на лидерот со смена на сите можни директори. Најголема слабост ѝ беше

бркањето на првите луѓе на Домовите за доенчиња. За да насмевката на лидеровото лице да биде поширока, а маката на конкурентот Спасовски поголема, на сите места за директори намести најизвикани сдсмовци. Ескградоначалничките кандидати, како Кеџ, ѝ беа омилена целна група. Спасовски, пак, набргу се освести и возврати со кеџ на десетка - го унапреди за седум скалила токму нејзиниот сопруг. Заедно со десетина партиски војници. Шокот и неверувањето на лицето на Ременски остана долго време. Не очекуваше дека Спасовски, навистина, може да ѝ го направи тоа. Па сопругот ли? Се чудеше и цела Македонија и никому не му беше јасно со кој памет Спасовски го направи тоа, но никој не знаеше што стои зад играта. Тој ликуваше уште некое време, смени уште едно чудо професионалци и намести дузина заслужни партијци, но Ременски ковеше стратегија за потегот што и ја донесе победата во битката. Војната меѓу нив за најсакано чедо

44 семејства, претежно ромски, останала без егзистенција. Тоа не е битно, битно е што се вдомија 35 социјалдемократски семејства. При преговорите со отпуштените, пак, таа им понудила на избрканите да вработи само 15. Толку сдсмовски. И овде традицијата го прави своето. Се сеќавате на „Маѓар телеком“ и пренесената преписка на фирмата и на владата на СДСМ? Во 2005 година се избркани 1.250 луѓе од телекомот, а за возврат СДСМ на секои тројца избркани добил можност да вработи по еден свој партиец. Математиката со избрканите хигиеничари од „Винојуг“ е слична. За 44 избркани Ременски на преговарачот Пакетов му понудила вработување за 15 луѓе?! За партијата и за нивните извикани технички чедо, тие со обична, црвена крв и натаму имаат речиси иста споредбена вредност со тие со сина. Три наспрема еден. Класика...

■ СПАСОВСКИ ГО ВОЗВРАЌА УДАР

По нокдаунот од Ременски, кој го доби со бркањето на 44 хигиеничари, Спасовски се обиде да заигра на емоциите на лидерот и да му се доближи преку најблиските. Со кого политичарот од калибар на Заев минува најмногу време? Со семејството сигурно не, особено што најголемиот дел од годината го преспа во Скопје во тврдината „Форт нокс“ лоцирана на „Павел Шатев“, здание посигурно и од СЈО и од сите институции во Македонија. Истото тоа од кое протекоа најмалку 70 илјади разговори за Чаушот. Да, веројатно Заев најмногу време поминува со своите телохранители. Добро запознаен со овој факт, техничкиот прв полицаец се обиде да го омилови лидерот со едно помпезно и наменско унапредување. Ни помалку, ни повеќе, Спасовски за цели шест скалила го унапреди таткото на телохранителот на Заев. Чин со кој алудираше на благонаклоноста на врховниот челник, особено по силниот удар што му го нанесе Ременски со отпуштањето на хигиеничарите, со кои ја врати насмевката на заедничкиот идол. Потегот е уште посилен поради фактот што се работи за унапредување во позиција на помошник на началникот на СВР Струмица, родниот град на лидерот, каде што е и градоначалник. Удар „под пазуви“ за Ременски, но таа, сепак, сега-засега го држи пиедалот со смената на хигиеничарите со партиски послушници.

Логичното прашање што се поставува е дали со овие налудничави потези на отпуштање луѓе од домови за доенчиња и хигиеничари од прифатни центри, СДСМ покажува дека се плаши дека и сопственото членство нема да излезе да гласа, па техничките министри го кршат законот, заработуваат кривични, се оглушуваат на судски решенија ризикувајќи и казна од 10 години затвор само и само за барем да ги задржат сопствените гласачи? Неопределените, на кои, демек, типуваат, со ова, сигурно, нема да ги придобијат бидејќи директно

покажуваат како (веројатно помножено со 10 или со 100) би изгледало нивното реваншистичко и партизирачко владеење. Ако вака работат технички министри во влада на ВМРО-ДПМНЕ, макар ја исполнувале „програмата“ на лидерот, како би функционирале веродостојни министри во влада раководена од СДСМ? Токму неопределените преферираат овој хорор-филм да остане негледан. Некаде во некој фајл во компјутерот, веднаш до тој со комедии насловен како „Програмата на СДСМ“ и десно од оној „Заев СДСМ“, нели...

■ ВРАБОТУВАЊАТА ВО „ПРОГРАМАТА“ НА СДСМ

Силната желба за вработување на сопствените партијци стана замена за ненапишаната програма на партијата. Програма е именка од женски род. Празникот на жената, пак, покажа дека, некој таму, има очигледен проблем со женскиот род. Иако имаат потпретседателка. Но и таа сакала да си замине и да живее во Белград. Јахтата, дефинитивно, може да ја вози по Дунав, но можеби ќе ја премислат тамошните кирии... Проблемот на СДСМ со жените излезе на виделина токму на 8 Март. Прво, Зоран Заев преку партиско соопштение им го честиташе празникот на трудот. „Во име на социјалдемократскиот сојуз на Македонија и во мое име ви го честитам 8 Март, меѓународниот ден на трудот, на сите вас: мајки, сопруги, работнички, земјоделки, административки, професорки, новинарки, лекарки, правнички, невработени и вработени жени...“ Потоа, истиот ден на маршот на жената во Струмица истиот тој Заев изјави:

„Сакам да испратам порака, со **поривот** во вашите срца да се борите, не за СДСМ, туку за Македонија... Во наредните месеци, во борба за подобра Македонија сме **вградени** сите!“ пренесоа медиумите. Рече, но не преведе што сакаше да каже. Стара е шегата што вели дека кога ќе се изнервира, никој не го разбира лидерот, поради тоа што зборува на струмички дијалект. Но ова не беше струмички, поверојатно некој заевистички дијалект. Првиот случај налага вработување на контролор во центарот за комуникации на СДСМ, кој ќе ги прегледува текстовите подготвени за објавување. Еве место за лектор во тимот на Заев. Во вториот случај ниту лектор не помага. Случајот налага порадикилни мерки, т.е. вработување специјален „преведувач“ на кој лидерот ќе му објасни што сака да каже, за овој потоа да му ја состави реченицата за да сите го разберат, без непотребни, смешни зборови. Второ работно место во СДСМ. Ова би биле и „сите“ вработувањата во програмата скроена од лидерот, освен тие што ќе произлезат од бркање администрација и вработување членство. Две вработувања. За нивна жал, јадењето живи луѓе не може да се сведе во опис на работно место... ■

ПАНДОВ: ДАЈ МУ НА ЧОВЕКА ВЛАСТ ЗА ДА МУ ГО ВИДИШ ПАМЕТОТ

Ако нешто е константа во однесувањето на СДСМ и на Заев, тоа е омразата што извира од нивното говорење и однесување, вели аналитичарот Александар Пандов, кој потврдува дека кажаното „ќе јадеме живи луѓе“ го видовме во практика најконкретно преку практикувањето на власт на нивните технички министри.

ПАНДОВ: Доживувајќи ги министерствата како освоени пашалаци, секојдневно сме информирани како надвор од кој било закон одредени партиски послушници и подлизурковци се унапредувани по неколку скалила, а непотизмот се подразбира. Притоа долгогодишни професионалци се деградираат. Вработените се изложени на мобинг, постојани закани за бркање од работа или нивно деградирање и секојдневен стрес. Како капак на сè е и информацијата од пред неколку дена дека 40-ина социјални случаи што биле вработени во кампот „Винојуг“ се избркани од работа за на нивно место да вработат кадри на СДСМ. Ако само се потсетиме дека техничките министри се со мандат да помогнат во спроведување на изборите и ништо повеќе, човек може само да си замисли што би правеле кога би победиле на избори и имаат полни овластувања. Мене ми е многу тешко да им ја сфатам логиката на ваквото однесување, но народот во вакви ситуации секогаш ја користи поговорката „дај му на човек власт, за да му го видиш паметот“. Секако и понатаму и Катица „специјалната“ останува главна звезда на социјалдемократското небо. Додуша, кога се во прашање Заев и Верушевски и случајот „Пуч“ во наредните неколку месеци ќе биде зафатена со домашни и верски обврски, ама затоа кога е ВМРО во прашање и понатаму ќе даде сè од себе за да испродуцира случај со кој повторно би можела да излезе и читајќи да прозива, без врска и никаква основа, партиски функционери оцрнувајќи ги во јавноста преку Соросовите платеници и нивните медиуми.

И покрај тоа што сме на три месеци пред избори и понатаму, а цврсто верувам и до самите избори и по нив, народот од Заев и од СДСМ слуша само негативна кампања и ниту збор за тоа што планираат ако евентуално добијат власт. На крај народот ќе им биде виновен што по десети пат по ред ќе загубат на избори...

light+building

Frankfurt am Main
13. – 18. 3. 2016

Full Range Industrial Lighting Solutions

info@lps.mk | +389 2 313 11 13 | www.lps.mk

Quehenberger | Drexelmaier | Alkaloid | Granit | KAM | Tinex | Blizoo

СДСМ изигра на картата „недоверба во избирачкиот список“, каков и да е крајниот резултат на прочистувањето, а потоа и на изборите. Линијата СДСМ – МВР - ДИК направи злоупотреба на кварталното објавување на избирачкиот список. Објавувањето на полициските податоци од 1.12.2015 година креираше само хаос и недоверба кај гласачите во изборниот список, оценуваат сопартитците и претходници на Александар Чичаковски, првиот човек на ДИК, Александар Новаковски и Никола Рилковски

ЕКСПРЕТСЕДАТЕЛИТЕ НА ДИК ОД СДСМ ОБВИНУВААТ

ЧИЧАКОВСКИ НАПРАВИ ХАОС СО ИЗБИРАЧКИОТ СПИСОК

Пишува |
Наум Стоилковски

Ако документот од Пржино значеше договор со кој треба да се врати довербата на граѓаните (читај: опозицијата) во институциите, со посебен акцент на изборниот процес и да се застане на досегашната практика на непризнавања, сите досегашни преземени чекори кон обврските покажува само злоупотреба на функционерите од СДСМ „со ограничен мандат“, за да може да се создадат услови за ново извртување на резултатите и креирање нова криза - пред или по изборите.

Објавувањето на списокот во „суроформа“ на апликацијата на интернет-страницата на Државната изборна комисија (ДИК) така како што бил доставен од Министерството за внатрешни работи (МВР) преку Државниот завод за статистика (ДЗС), создаде хаос и недоверба во избирачкиот список, коментираат поранешните претседатели на ова тело, инаку сопартитци на актуелниот Александар Чичаковски.

- Со оглед на тоа дека ДИК, со измените, е единствено надлежна да го ажурира избирачкиот список, мислам дека требаше оваа апликација, ако веќе ја објавува, да ја објави веднаш кога ги добила податоците - а тоа е 1.12.2015 година. Со оглед на тоа дека не стои зад податоците во оваа апликација, освен тоа што кажува дека тоа се податоци ажурирани од Заводот за статистика, не кажува дека се нејзини. Значи, ДИК се вклучува директно во хаосот - коментира Александар Новаковски, претседател на ДИК од крајот на 2008 година до оставката во 2011

година, поднесена, како што посочи, поради „загрозена непристрасност и доверба“, а „во интерес на заштитата на кредибилитетот на ДИК и на личниот досегашен професионален ангажман“.

- Доколку се објавуваше списокот, тоа требаше да го направи порано, а сега требаше да се стрпи и да објави нејзини податоци врз основа на вкрстувањето... Мислам дека објавувањето на оваа апликација без никакво појаснување, кое дојде дополнително, па сега, нели, треба да се пријавуваат по подрачните единици, создаде атмосфера да не може да се врати довербата во избирачкиот список. Без разлика како ќе се прочисти - е ставот на Новаковски.

СЕ СОЗДАВА ЛИ
„ЛОВ НА ВЕШТЕРКИ“?

За Новаковски е неразбирлив молкот од ДИК. Доколку има некаков криминал или фалсификат, постојат надлежни што треба да испитаат.

- Работа на ДИК е да не придонесува кон „лов на вештерки“. Комисијата мора што поскоро да излезе со свои податоци и со добиените податоци од вкрстените испитувања - дециден е експретседателот на ДИК.

ДИК, со години раководена од опозицијата, со нов состав од 16 декември, дури сега ги објави „суровите“ податоци од 1.12.2015 година на МВР под партискиот генерален секретар Оливер Спасовски, а проопозициските медиуми веднаш ги „најдоа“ сите „фантомски гласачи“ кај функционерите од ВМРО!? И тоа истите ме-

диуми и „невладини“ организации што подолг период лицитираат со бројки што одат и до 100 или 150 илјади „непостојни гласачи“. Па зошто се чекаше досега за да се пласираат овие непроверени информации? Според познавачите, ниедна одлука во комисијата, па и за објавување на апликацијата на интернет, не може да биде донесена без гласање. Сепак од ДИК велат дека тоа била законска обврска, а и доколку имало гласање за таква одлука, став на ДИК е дека одлуките се донесуваат со консензус. Коментирајќи го овој потег на комисијата, познавачите укажуваат на составот во ДИК во кој ниеден од тројцата стручњаци нема допирна точка со изборното законодавство.

Комисијата со измените е одговорна за ажурирање на списокот, па таму треба да се „спакува“ целиот материјал доставен од сите соодветни бази на податоци за потоа да се стави на увид

пред граѓаните. Место така, ДИК ги објави податоците само од МВР, во делот на матичните податоци и имињата, и податоците за гласачките места, што се информации од Заводот за статистика. Така, сега се случи гласачите да можат да се најдат на само по еден, туку по два или по сите три основи - според матичниот број, адресата или името и презимето. Затоа се и тие неофицијални првични 2.000 пријави за недоследности.

И Никола Рилковски, претходникот и сопартиец на Чичаковски, оценува дека ваквиот потег со објавување податоци без претходно вкрстување се создава недоверба кон избирачкиот список.

- Направи конфузија, евидентно е дека направи, затоа што многумина се заинтригираа. Прво, секој барајќи се себе нашол други, во соседството. Во оваа ситуација тоа ги вознемири. Со ваквата ситуација недовербата е порасната - коментира Рилковски, кој се

согласува дека во сечија корист е да се пречисти списокот, за никој потоа да не го оспорува.

- Почетококот е ваков каков што е. Во меѓувреме, ќе видиме што ќе каже вкрстувањето - додава Рилковски, според кој „ваквите недостатоци се влечеле со години“.

МОЛКОТ ПОДГРЕВА
ШПЕКУЛАЦИИ

Тоа што дополнително ја усложнува целата атмосфера е молкот од ДИК. Иако списокот на големо се злоупотребува во дневно- политички цели, од ДИК никој не излегува со информација или демант. Нема ниту информации до каде е вкрстувањето. И сè додека од таму владее молк, или шутири соопштенија, сè до тогаш ќе владеат шпекулации, што не води кон здобивање доверба во каков било список. Дополнително,

актуелното „пребарување“ низ списокот што ја преокупира јавноста, во втор, ако не и трет план ги фрли информациите за тие стотина илјади гласачи што постојат само во базата на МВР, од кои 90 илјади се од западниот дел на Македонија.

Низ ДИК поминале стотици домашни и странски стручњаци што создаваа методологија за прочистување на списокот, се градеше методологија за прочистување. Технички, пак, уште од 2010 година комисијата ја презеде обврската за избирачкиот список од Министерството за правда, од каде што беа префрлени и 76 вработени во подрачните единици на ДИК. И оттогаш е почнато прочистувањето, иако за тоа немаше децидно законско посочување како сега. Тогаш во тие првични зафати дури беа и посочени некаде повеќе од 20 илјади гласачи што по различна основа не би требало да се на списокот. Оттогаш до сега немаше никаква реакција, иако избирачките списоци беа на увид кај сите учесниците во изборните процеси, а се гласаше и во 2011 година, и во 2013 година и во 2014 година.

ДИК сега ќе решава по пријавите од граѓаните, а следува и најавеното теренско испитување на дел од податоците. Тоа што е обврска на ДИК сега, според роковникот, е да го подготви избирачкиот список до 22 април, па со сите вкрстувања на податоците да го стави на јавен увид што ќе заврши на 12 мај. Пет дена потоа ДИК ќе им го достави списокот на политичките партии, кои имаат рок до 19 мај да достават барање за запишување, дополнување или бришење податоци. На 21 мај ДИК го потпишува избирачкиот список по кој ќе се гласа на предвремените парламентарни избори на 5 јуни.

Прашањето, пак, зошто се дозволи предвреме да се стави дамка на избирачкиот список со електронскиот увид во форма во каква што беше објавен, ќе мора да добие одговор порано или подоцна. Би дејќи, и да греша и да биде критикувана, ДИК мора да излезе во јавноста со уверување во исправноста на избирачкиот список. ■

НИКОЛА ГРУЕВСКИ

Намалувањето на невработеноста за нови 0,9 отсто во последниот квартал лани и достигнатите 24,6

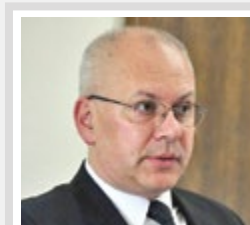
проценти е нова историски најниска стапка на невработеноста во Македонија. Правиме максимални напори да донесеме инвеститори, да вложуваат и да отворат нови работни места, како и да им овозможиме одлични услови за правење бизнис. Работејќи го тоа станавме шеста држава во Европа според добрите услови за водење бизнис и дванаесетта во светот според рангирањето на Светска банка.

ВАСКО ЕФРОВ

Едни исти луѓе во два временски периода 2001 година и 2015 година учествуваат

во двете големи афери со прислушкување во рамки на Република Македонија. И аферата „Пуч“ и аферата „Големото уво“, која се случи во 2001 година. Во таа група се наоѓа и господинот Зоран Верушевски.

ГОРАН МИТЕВСКИ

Не е тајна дека Верушевски работел подолг временски период во УБК и бил

на високи позиции, дури неколку пати бил директор на самата управа и неговите контакти, односно луѓето однатре, очигледно, блискоста со нив, а тие луѓе сè уште биле во истата управа на работа, му овозможиле да дојде до тие информации без некој поголем проблем, односно самите тие луѓе работеле за него и му ги доставувале тие информации.

И ЈАС СУМ ФАНТОМСКИ ГЛАСАЧ

Павле Трајанов

Роден:
25. 12. 1952 година,
село Долни Рагеш
Образование:
дипломиран правник
Занимање:
јолишчар

■ Ако сакате да го промените местото на живеалиште, тогаш кога ќе се пријавите таму викајте јас купив стан, живеам таму. Прво ви праќаат полицаец за оперативна проверка дали вие навистина живеете таму. Второ ви бараат доказ, се оформува досие. Тоа е клучен доказ. Ако немате стан, доказ и ако немате проверка од припадник на полицијата дека живеете тука, а имате лична карта, тогаш станува збор за злоупотреба – рече Павле Трајанов, ексминистрот за внатрешни работи.

Дали гледал некој филм или сонувал некој систем на работа, не знам. Ама знам дека работите не функционираат така. Не функционираа ниту во таа една година кога тој беше министер за внатрешни работи. Лично во таа година сменив живеалиште. Не ми завони полицаец на врата. Живеев под кирија, имав договор за закуп, моето семејство доби лични карти. Се иселив од станот по неколку години. Да бидам искрена, некое време, додека да ми истече личната карта не се одјавував од таа адреса... Веројатно тогаш сум била фантомски гласач...

И јас и цела моја фамилија. Во станот каде што живеам се всели синот на газдата со фамилијата... Да отвореше некој сигурно ќе се чудеше како толку луѓе живеаме во еден стан... И тоа со различни презимиња... Нејсе, ја сменив личната карта... Поднесов барање, нова адреса... Полицаец не ми дојде на врата да провери дали, навистина, живеам на таа адреса и кој сè живеаме на таа адреса... И ете, и наследникот на Трајанов, кој бил министер во тоа време, не работел правилно. Како што не работел ни Трајанов. Сам си кажа така – ако не дојде полицаец на врата, ако ја немате проверката од вработениот од МВР, а имате лична карта – станува збор за злоупотреба. Епа господине Трајанов, јас немав проверка од полицаец...

Сменив адреса неодамна, пред половина година. И извадив лична карта. Полицаец не дојде да провери дали, навистина, живеам на таа адреса. Не дојде ниту во времето на Јанкуловска, ниту во времето на Чавков, а ниту сега во времето на Спасовски... Зар има некој што работи законски?! Ако е така како што кажувате, моето искуство кажува дека за министерувањето на сите овие набројани, вклучувајќи ве и вас, процедурата за издавање на моите лични карти не била почитувана и има злоупотреба. И да бидам конкретна – во избирачкиот список ми се ажурирани по-

РЕЧЕ И:

- За мене е несфатливо како министер за внатрешни работи да прифатам политичка интервенција, налог да работам спротивно на уставот и на законите. Тоа е апсурд и за тоа мора да се преземе одговорност.
- 15.000 единствени матични броеви без да постојат тие луѓе тука. Што мислите, како е направено тоа?! Само МВР може да го направи тоа преку системот и за тоа да добие наредба. Луѓето надвор од законот за единствен матичен број вградувале, креирале нови единствени матични броеви. Зар тоа може кој било во оваа држава да го оправда и да тврди дека тоа е шпекулација. Тоа е факт, независно дали СЈО или обвинителство за организиран криминал или некој друг го утврдиле тоа, добиле податоци од државни институции, од МВР...
- За да се направат измени на Уставот, потребна е детална анализа за областите што се менуваат. Таква анализа сега нема.

датоците... А и баба ми е избришана, неодамна почина. Лесна ѝ земја...

Не велам дека нема проблеми со избирачкиот список. Ќе се види, ќе се провери, ќе се докаже... И технички грешки има... Ама смешно е да раскажувате приказни за мали деца, да ѝ објаснувате на јавноста за да ѝ биде појасно. Па еве објаснете ми како за мојата промена – значи станува збор за промена на град, општина... вие бевте министер... зошто не дојде некој да провери?! Оперативна проверка

од вработен од МВР со кое управувате?! Значи едниот од двата условия што мора да бидат почитувани во мојот случај не бил почитуван... Јас сум фиктивен гласач?!

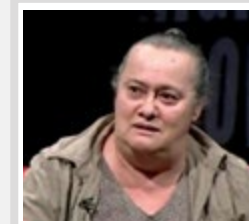
Друг муабет е што јас не се согласувам со тоа што секој може да влезе и да извади моја, ваша, чија било адреса на живеење... Да најде со кого живеам... Малку лудо, ризишно, невкусно... Ама за тоа, знам, вие не сте вистинската адреса, па затоа тоа ќе го оставам за друга пригода.

■ (Р.Р.)

РЕКОА И:

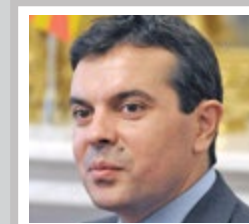
- Господинот Трајанов спомена дека, наводно, имало 15.000 лични карти, наводно, матични броеви. Од каде е таа бројка? Каде е тој доказ дека тие матични броеви се извадени во постапка?! Такво нешто не постои. Нека се направи реална конкретна истрага. Нека утврдат дека тоа е така и потоа можеме да разговараме за одговорност. Меѓутоа, да им судиме на одредени луѓе, политичари и вработени во МВР дека го прекршиле законот без притоа да имаме една транспарентна постапка, без разлика дали ја води СЈО или јавниот обвинител или одделот за организиран криминал, ние не можеме да им судиме на тие луѓе. (Павле Саздов)
- Барам од Комисијата за лустрација да ги разгледа досиејата на сите основачи на ВМРО-ДПМНЕ, а посебно досието на Драган Богдановски, за кој сум сигурен дека бил соработник на тајните служби. Изненаден од појавувањето на одредени досиеја во јавноста затоа што лично поранешниот министер за внатрешни работи Павле Трајанов ме информираше дека сите се уништени. Ова е доказ дека постојат приватни архиви. (Љубчо Георгиевски)

МИРКА ВЕЛИНОВСКА

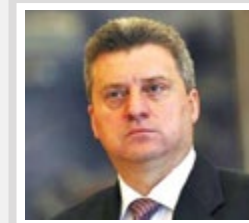
Јас бев кај него (Верушевски) во стан на негов повик. Да разговара со мене, да ми дал некакви материјали. Во присуство на жена му и на помалото синче одгледав избор што го направил тој, снимки, аудио, визуелни, комбинирани, каде што ми покажа со што располага и ми ги понуди да ги објавувам во „Фокус“. Не ми падна на памет, од таму излегов шокирана, добив моментална амнезија.

НИКОЛА ПОПОСКИ

Македонија треба да биде дел од Европската унија, а за тоа не треба фактор да биде излегувањето на крај со емигрантската криза, туку седумте препораки едноподруго од Европската комисија и спроведените реформи. Со тоа треба да се стави крај на задоцнетата реакција во однос на почетокот на пристапните преговори со ЕУ. Имаме добра соработка со Грција. Таа ни е соседна земја и сакаме да ѝ помогнеме. Со или без членство на Република Македонија во ЕУ и во НАТО, секогаш ќе ѝ помагаме на Грција, особено кога станува збор за еден ваков европски проблем. Нашата држава ќе продолжи со хуманиот третман на емигрантите, системот на регистрирање и на спречување илегална емиграција.

ЃОРГЕ ИВАНОВ

Во обединета Европа денес има повеќе сидови отколку што поделена Европа имаше за време на Студената војна. Додека Грција се соочува со опасност од хуманитарна криза, на границите на Балканот се распоредени армии што се во состојба на готовност. Секојдневно се соочуваме со обиди за нелегално влегување во Македонија, оштетување на државниот и приватен имот, употреба на фалсификувани пасоши и насилни акти против безбедносните сили на граничната линија од страна на емигрантите. Нивната намера е да се избегне процесот на регистрација и безбедносните проверки на лицата што заслужуваат право на азил. Парадоксот е што сето тоа се случува од територија на држава што е дел од шенгенската зона. Доведени сме во ситуација Македонија да ја брани Европа од Европската унија.

СТАТИСТИКА И ПРОФЕСИИ

ПРАВНИЦИТЕ И СМЕТКОВОДИТЕЛИТЕ
СО НАЈВИСОКИ ПЛАТИ

Банковните салда лани во декември биле највисоки кај вработените во правните и во сметководните дејности, кај кои е забележан пораст од 80 отсто на примањата. Кај вторите на ранг-листата на најплатени во државата - вработените во дејноста компјутерско програмирање, консултантски и сродни дејности, на крајот на минатата година има месечен скок на примањата од речиси 30 отсто. На вработените во финансиско-услугните дејности, пак, во тој период примањата им се намалија за 3,5 отсто

Пишува | Александрија Сивковска

Која професија е најплатена во државата? Статистичките податоци велат дека вработените во правните и во сметководните дејности минатата година биле на врвот на листата на најплатени професии. Само во декември 2015 година нивната просечна нето-плата, изнесувала 67.577 денари, што за македонски услови претставува повеќе од добра плата. Висината на оваа сума е благодарение на зголемувањето на платите од речиси 80 отсто на вработените во правно-сметководните дејности, со што овие вработените на другите вработени во финансиските дејности „им бегаат“ за малку повеќе од една про-

сечна македонска плата или за 25.000 денари. Нешто помалку од сметководителите или, во просек, по 64.688 денари земаат компјутерските програмери, а трети на листата најплатени биле вработените во финансиско-услугните дејности со просечна плата од 42.218 денари. Производителите на основни фармацевтски производи, пак, според статистичкиот преглед заостанувале зад нив за малку повеќе од 1.000 денари, а меѓу најдобро платените во државата и понатаму се вбројуваат и вработените во воздухопловниот транспорт и во телекомуникациите на чиишто сметки во декември легнале по речиси 40.000 денари. Меѓу

најмалку платените професии остануваат тие од трудоинтензивните дејности. Разликата меѓу најниската и највисоката плата поделена во декември надминува 55.000 денари.

Трудоинтензивните дејности, текстилната, чевларската, примарните дејности од земјоделството и од трговијата, посебно на мало, остануваат професии што се најмалку платени во државата. Највисоките плати, пак, се менаџерските. Меѓу поплатените професии, последниов период се и тие на лицата од сметководните дејности, што најмногу се должи со наметнување на задолжителната обврска секоја компанија да има сметководител со сертификат. Ова барање го намали бројот на сметководители, а ја зголеми одговорноста и стручноста на тие што добија сертификат за работа, но и нивната плата и тоа е очекувано бидејќи ова е систем што е врзан - вели претседателот на Бизнис-конфедерацијата, Миле Бошков.

Според него огромниот јаз меѓу највисоките и најниските плати во државата се должи на различната перцепција на тоа колку вреди секој работник.

Јазот меѓу висината на платите најмногу се должи перцепцијата и на психолошкиот ефект при договарање на платите, поточно свеста на менаџерот кој работник колку вреди, за преку платата да го вреднува и неговиот труд. Тој треба да процени кој работник колку треба да биде платен за да биде поефективен на работното место. Практично, знаењето за управување на компанијата е тесно врзано со одредување на висината на платата. Во основа, се цени знаењето и искуството на вработениот, меѓутоа колку ќе се цени неговата продуктивност зависи и од неговиот карактер. На пример, можете да имате супер образуван работник, ама ако е мрзлив, немате продуктивен работник. Значи кругот треба да е затворен, работникот да биде едуциран и

вреден за да биде вреднуван од страна на работодавецот - вели Бошков.

Што се однесува до моментот на минимална плата, според Бошков таа ги изместила позициите на платите во земјава.

Минималната плата еднакво добро им помогна, но и еднакво добро им одмогна на сите. Од една страна се подобри социјалниот статус на лицата што ја земаат, но овозможи и голема социјално-економска неодговорност од страна на компаниите. Сега тие исплатуваат или преку оглас бараат работници со минимална плата од 10.500 денари, а во зависност од флукуацијата на готовина, исплатуваат дополнително некоја илјадарка во плик и ги избегнуваат социјалните придонеси. Така се доведоме до ситуација да откако е одредена исплата на минималната плата, да има помалку собрано социјални придонеси. Токму затоа сега силно ги мотивираме синдикатите да се напушти концептот на минимална плата и да тргне секторското договарање плати - објаснува претседателот на Бизнис-конфедерацијата.

Во земјава нема прецизна бројка колку вкупно менаџерски договори се склучени и на кој износ бидејќи регулацијата на ваквите договори потпаѓа под Законот за трговските друштва и е деловна тајна. Менаџерските договори се склучуваат меѓу Одборот на директори и избраниот менаџер и нив ги регулира Законот за трговските друштва. Се плаќаат истите давачки, но тоа не се права од работен однос и тие договори се полиберални. Засега нема регистар за бројот и за износите на тие договори.

Државниот завод за статистика објави дека просечната месечна исплатена нето-плата по вработен во декември лани изнесувала 22.715 денари и во однос на претходниот месец била повисока за 3,4 отсто, а во

однос на декември 2014 година за 1,4 отсто. Платите во 2015 година во однос на 2014 година биле повисоки за 2,4 отсто. Статистичарите пресметале дека годишното зголемување, пред сè, се должи на порастот на платите во секторите административни и помошни услужни дејности за 11 отсто, уметност, забава и рекреација за 6,1 отсто и информации и комуникации за 5,8 отсто, со тоа што во рамките на секторите има драстични разлики од дејност до дејност.

Вработените во правните и во сметководните дејности, чиишто банковни салда се највисоки на крајот на минатата година, несомнено се најдобро рангирани по примањата, откако во изминатите години за такви се сметаа банкарите. Кај вторите на ранг-листата на најплатени во државата - вработените во дејноста компјутерско програмирање, консултантски и сродни дејности, на крајот на минатата година има месечен скок на примањата од речиси 30 отсто. На вработените во финансиско-услугните дејности, пак, во тој период примањата им се намалија за 3,5 отсто. До плата од 40.000 денари вработените во воздухопловниот транспорт, се приближија со декемвриското покачување од 58,6 отсто. Со значителен пораст на платите од 40,5 отсто, 2015 година ја завршија и производителите на моторни возила и со тоа покачување за малку ја надмина просечната републичка плата. Нивните средни примања во декември изнесуваа 23.889 денари.

И текстилците, за кои законски загарантираната минимална плата е пониска отколку за другите вработени во државата, се изградуваа на крајот на минатата година. Тие добија покачување од речиси 44 отсто, но нивната просечна плата, сепак, останува меѓу најниските. И понатаму најмали плати се делат во земјоделскиот сектор, а меѓу нив најниско платени се рибарите. ■

● ● ●
Меѓу најмалку платените професии остануваат тие од трудоинтензивните дејности. Разликата меѓу најниската и највисоката плата поделена во декември надминува 55.000 денари

1

Проектот „Македонија вработува“ преку кој се вработени 14.300 лица завршува на 15 април.

Сите оние што сакаат да ги искористат поволностите имаат уште околу месец. Најверојатно до завршувањето на проектот ќе се вработат уште две до три илјади лица, а сите вработувања во рамки на проектот ги направиле преку осум илјади компании.

Со овој исклучително важен проект, компаниите дојдоа до работници за кои имаат многу помали трошоци, за кои не плаќаат различни давачки кои вообичаено ги плаќаат, како што се персонален данок на доход, придонеси зависно од мерките, а, пак, од

друга страна, луѓето полесно дојдоа до вработување затоа што компаниите беа охрабрани и им беше помогнато да вработуваат со пониски трошоци.

Заедно со проектот „Македонија вработува“ и комплементарниот проект „Вработување на млади до 29 години“ досега се вработени преку 22.400 вработувања што значи дека бројот на вработувања за кус период е мошне висок.

3

Истекува рокот за поднесување барања за легализација на бесправно изградени објекти.

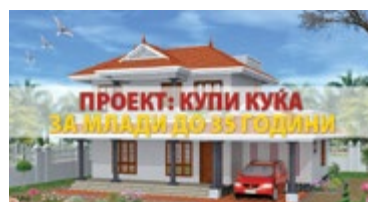
Продолжениот рок, кој со измени на законската регулатива им се даде на граѓаните, истекува на 31 овој месец, а дотогаш во надлежните оддели треба да се поднесе само писмено барање за обезбедување правен статус на бесправно изградениот објект. Потоа, во наредните две години, до 31 декември 2017 година, треба да се поднесе и геодетскиот елаборат, кој е неопходен за да почне постапката на легализација. Граѓаните, пак, кои по-

днеле барање за легализација пред да се продолжи рокот а досега не ја комплетираше документацијата, треба да го достават елаборатот до крајот на оваа година. Со продолжувањето на рокот за поднесување барања за легализација се овозможи и легализација на објекти на приватно земјиште. Оваа можност ја имаше и претходно, но процедурата беше компликувана и беше една од причините поради кои процесот на легализација се одвиваше бавно. Се оценува дека со ова олеснување на постапката ќе се откочи процесот на легализација на дивоградбите во државата.

4

Изградбата на автопатот Скопје-Штип се одвива согласно со предвидената динамика. Автопатот е долг 47 километри, пред-

видено е да чини 206 милиони евра и веќе 93 отсто од трасата е пробиеа, а голем дел е и асфалтирана. Во моментот се работи на повеќе клучки. Автопатот се гради согласно со предвидената динамика и ќе биде завршен навреме. За неговата изградба се ангажирани речиси 700 работници, а покрај овој автопат во Македонија се градат или се реконструираат три други автопати. Тоа се автопатите Охрид - Кичево, Демир Капија - Смоквица, а активно се реконструира автопатот од Смоквица до Гевгелија. Вкупно преку 2.600 работници во моментот работат на изградба на автопатиштата во Македонија.

5

Општина Гевгелија ќе се вклучи во проектот „Купи кука за млади“ со преку 500 градежни парцели

што ќе им бидат понудени на заинтересираните млади апликанти кои на првата промоција на проектот во Гевгелија беа запознаени со условите за добивање станбен кредит за купување, за изградба, за надградба и за доградба на куќи. Општината на располагање има голем број градежни парцели за станбени објекти кои контину-

2

Од 34 мерки и проекти за млади, дури 17 се со инфраструктурен карактер, а планирањата се дека тие на градежништвото ќе му донесат преку 40 милиони евра свежи пари за реализација на овие проекти. Проценките кажуваат дека ќе влезат околу 40 милиони евра свежи пари во градежништвото со реализацијата на 17 проекти за млади, дали се тоа проектите за градење на гимнастичка сала, дали е проектот за градење на базен во СЦ „Борис Трајковски“, дали проектот за изградба на 150 игралишта за кошарка, за изградба на нов конгресен центар во Охрид или некои од многуте други проекти, 17 од нив се поврзани со градежни работи. Меѓу овие проекти е и проектот за изградба на стариот римски театар со 9.000 седишта, проект за скејт-паркови, гимнастичка и тениска арена, фитнес-зони, реновирање на Офицерскиот дом во Битола и многу други.

Освен што корист од овие проекти ќе имаат младите, огромна корист ќе имаат и градежните компании, а ќе има потреба и од градежни работници, нивно ангажирање, плаќање и обезбедување работа.

Проектите за младите ќе имаат двострана корист – и за младите и за градежниот сектор, но и за работниците во градежниот сектор кои на среден рок ќе добијат доста проекти и гарантирани вработувања.

ирано ги нуди на продажба. Сега општината е подготвена за имплементација на проектот со тоа што нуди точно 547 парцели кои ќе се продаваат по почетна цена од едно евро за квадрат. Парцелите се наоѓаат на три локации во Гевгелија од кои 74 се наоѓаат во поранешна „Касарна“, а по 258 парцели се наоѓаат во двете атрактивни локации „Караорман“ и „Мрзенски рид“, каде што пред неполн месец беа продадени сите понудени парцели за изградба на резиденцијални објекти.

1

„Експлодираа“ цените на златото, надминувајќи го нивото од 1.280 долари за унца. Тоа е највисока цена

од јануари 2015 година, кога цените го достигнаа максимумот од 1.310 долари. Златните прачки сè повеќе се барани, откако инвеститорите бегаат од акции со непостојана вредност, обврзници и од сива нафта, барајќи сигурност во жолтиот метал.

Еден од факторите што може да го ослаби ентузијазмот на купувачите е силен извештај за работните места во САД. Ако економијата на САД продолжи да се засилува, Банката на федерални резерви може повторно да ги зголеми каматните стапки, кои најверојатно ќе ја ослабат цената на златото. Цената на златото ја следат и другите метали, па така, со среброто се тргува по цена од 15,75 долари за унца, а со платината на ниво од 985 долари.

3

Глобалниот јавен долг повторно ќе се зголеми годинава и ќе достигне 42.400 милијарди долари. Долгот ќе се зголеми поради дополнителното задолжување на САД, Кина, Бразил и Индија, проценуваат финансиските агенции.

Новите задолжувања ќе достигнат 6.700 милијарди долари и повторно ќе го надминат износот за отплата. Задолжувањето на САД ќе се зголеми за осум отсто, додека Кина ќе се задолжи за 18 отсто повеќе во однос на минатата година. Задолжувањето на економиите во развој, пак, годинава ќе биде зголемено за 9,4 отсто. Напротив тоа, земјите како Јапонија, еврозоната, потоа Канада, Велика Британија, Мексико и Украина треба да забележат пад на задолжувањето.

2

Две години по двете воздухопловни несреќи, иднината на воздухопловната компанија „Малезија ерлајнс“ и натаму е неизвесна. Губењето на две летала „боинг 777“ во 2014 година за само неколку месеци, го поттикна овој превозник, кој веќе беше во загуби, итно да ја побара потребната државна помош.

Компанијата го намали бројот на персоналот за третина, ги приземји авионите „боинг 777-200“ и ги укина помалку профитабилните долги маршрути.

Како резултат на тие напори и на ниските цени на нафтата, групата истакнува дека ќе ја постигне својата цел и повторно ќе оствари добивка во 2018 година, година во која завршува тригодишниот дого-

вор на нејзиниот германски шеф, Кристоф Милер.

Во декември 2014 година малезискиот државен инвестициски фонд Казанаха презеде контролата над компанијата во рамки на планот за реструктурирање вреден 1,47 милијарди американски долари. На местото извршен директор во мај 2015 година беше доведен 54-годишниот Милер, со искуство на реструктурирање на работењето на ирската воздухопловна компанија „Ер лингус“, белгиската „Сабена“ и германската „Луфтханза“. Некои оперативни промени што ги воведо Милер почнуваат да даваат резултати. Компанијата објави податоци кои покажуваат пораст на приходите по седиште на километар, мерка на ефикасност на оваа индустрија, за десет отсто во однос на претходното тромесечје. Но, тоа можеби нема да биде доволно.

4

Кинеските девизни резерви во февруари се намалиле за 28,57 милијарди американски долари, забележувајќи пад четврти месец по ред, но значително побавно отколку во јануари, што сугерира дека кинеската централна банка ги ублажува интервенциите преземени со цел да се зајакне националната валута јуанот во контекстот на послабиот одлив на капитал од земјата. Кинеските девизни резерви четврти месец по ред се намалени бидејќи централната банка ги продава

доларите за да ги намали притисоците врз курсот на јуанот и да го спречи засилениот одлив на капитал од земјата. Така, кон крајот на февруари изнесуваа 3.200 милијарди долари, што е нивното најниско ниво од декември 2011 година, покажа извештајот на кинеската централна банка објавен во понеделникот.

Истовремено, кинеските резерви на злато се зголемени на 71,01 милијарда долари, наспроти 63,57 милијарди долари кон крајот на јануари, според истите извори.

5

Инвеститорот Џим Роџерс верува дека е веројатно економијата на САД да падне во рецесија во наредните 12 месеци. Во интервјуто за Блумберг, овој познат милијардер истакнува дека веројатноста дека САД ќе паднат во рецесија оваа година изнесува сто проценти.

■ Поминаа седум-осум години откако ја имавме последната рецесија во САД и нормално, историски ја имаме на секои четири до седум години, од кои

било причини, но таа секогаш се случува. Доколку мислите дека не мора секогаш да се случи за четири до седум години, погледнете го долгот, тој е огромен - смета тој.

Повеќето економисти од „Волстрит“ гледаат многу помали шанси за рецесија во САД во овој период, квотите обично се движат под 33 отсто.

Роџерс тврди дека забавената економја или економиите што забавуваат, како што се Кина, Јапонија и еврозоната, значи дека постојат многу можни канали за „зараза“.

БРОЈКИТЕ ГИ ПОБИВААТ СТЕРЕОТИПИТЕ

Во 2015 година од вкупно 148 лица што го загубиле животот во сообраќајни незгоди, 29 биле жени, од кои две биле возачи, а другите спаѓаат во друга категорија учесници во сообраќајот, односно патници и пешаци. Исто така, со телесни повреди во 2015 година се здобиле 5.913 лица, од кои 1.887 биле жени, а од нив 258 се возачи

ЖЕНИТЕ СЕ ПОВНИМАТЕЛНИ ВОЗАЧИ

Пишува
Билјана Зафирова

Жена вози, бегај подалеку – типичен балкански коментар... Идиот, види како вози, мора да е женско... – уште еден балкански коментар. Жената возач се доживува како опасност на сообраќајниците. Но се чини статистиката се противи на стереотипот што е создаден за жените што управуваат моторни возила. Бројот на жени возачи е многу помал од бројот на мажи возачи. Но процентуално земено и бројот на сообраќајни незгоди што ги предизвикале жени е многу помал од тој што и предизвикале мажи возачи.

■ Освен како пешаци и велосипедисти, денес сè поголем број жени активно учествуваат во сообраќајот и како возачи на моторни возила и како мотоциклисти, а некои од нив и како професионални возачи. Едноставно, статистиката во тој поглед се менува на дневна основа во насока на континуиран пораст на бројот на жени возачи. Тоа само потврдува

дека перцепциите од минатото за способноста на жената како возач се менуваат и жените сè почесто ја преземаат улогата на возачи, меѓу другото затоа што и тоа го наметнуваат секојдневните обврски и динамиката на живеење. Поделбата на учесниците во сообраќајот по пол, можеби, и не е најсоодветна, но ако веќе правиме одредени анализи од тој аспект важно е да нагласиме дека во 2015 година од вкупно 148 лица што го загубиле животот во сообраќајни незгоди, 29 биле жени, од кои две биле возачи, а другите спаѓаат во друга категорија учесници во сообраќајот, односно патници и пешаци. Исто така, со телесни повреди во 2015 година се здобиле 5.913 лица од кои 1.887 биле жени, а од нив 258 се возачи. Оваа статистика говори дека жените помалку страдаат во сообраќајни незгоди во споредба со мажите, што наведува на тоа дека тие се поодговорни и посовесни учесници во сообраќајот во споредба со мажите – вели Ристо Манчев, секретар на Републичкиот совет за безбедност во сообраќајот.

Дамите прават помалку прекршоци Истражувањето спроведено од РСБСП покажува дека 30 проценти од жените никогаш не ја пречекоруваат максимално-дозволената брзина, 58 проценти од нив го прават тоа ретко. Додека кај мажите, таа бројка е многу поинаква: од вкупно 1.500 испитаници мажи, само седум одговориле дека никогаш не ја пречекориле максимално дозволената брзина, што е помалку од еден процент, додека околу 400 од нив или 30 проценти одговориле дека често или секогаш ја пречекоруваат максимално дозволената брзината.

■ Иста е состојбата и со консумирањето алкохолот - 90 проценти од жените никогаш не управувале со своето возило под дејство на алкохол, кај мажите таа бројка е многу помала и изнесува 50 проценти – додава Манчев.

На трибината по повод 8 Март „Жената фактор на безбедност во сообраќајот“ беше посочено дека жените се добри возачи, но секако, не и совршени. На тоа укажуваат и прекршоците

„90 проценти од жените никогаш не управувале со своето возило под дејство на алкохол, кај мажите таа бројка е многу помала и изнесува 50 проценти“

населено место. Сепак, и тука доминираат несвесните мажи возачи. 65 проценти од жените секогаш користат појас, додека оваа бројка кај мажите е значително помала – изнесува 49 проценти.

ПОШИРОК ПАРКИНГ ЗА ПОГОЛЕМА БЕЗБЕДНОСТ

Пошироки ленти за паркирање, полесен пристап, назнака „паркинг за дами“ – првиот паркинг-простор специјално наменет за жени, кој се наоѓа во катната гаража кај Универзитетската библиотека, крена врева. Жените се чувствуваа навредени, мажите се мајтапеа на сметка на дамите возачи. Но, причината за овој посебен простор е далеку од стереотипот дека жените се лоши возачи. Приватната компанија што ја управува гаражата има направено истражување на пазарот во тој дел од градот. Поголемиот дел од вработените во судовите, кои се наоѓаат во непосредна близина, театарот и универзитетската библиотека, се жени. Тие се и најголемата целна група на гаражата.

■ Но, во Македонија, како и секаде во светот жените се плашат да паркираат во затворен простор. Стравот доаѓа од фактот што местата не се фреквентни, обично се неосветлени и се природна средина за напаѓачи (вклучително и сексуални). Затоа се наоѓаат начини како да се направат овие јавни ресурси (паркинг-местата) безбедни, но и да се привлечат жени како клиенти. Местата обележани за жени се блиску до излезите / влезовите, до безбедностните камери и веднаш до местата на осветлување. На тој начин се одговара на потребата на жената, која е посебна од потребата на мажот – изјави за „Република“ д-р Марија Ристеска, ЦРПМ.

Првата жена возач е од Њујорк

Не постојат многу информации за тоа кои се првите жени возачи, но сепак, некои извори наведуваат дека првата жена возач била Геневера Маџ (Genevra Mudge) од Њујорк, во далечната 1899 година. На самиот почетокот тоа било привилегија само на богатите жени, но важно е да се нагласи дека со тоа, всушност, почнал процесот на уривање на стереотипот за жените како лоши возачи, односно, почнал процесот за докажување на способноста на жените за управување моторни возила, и покрај тоа што на почетокот физичките карактеристики на автомобилот не биле соодветни на потребите на жените возачи.

ТЕМА НА НЕДЕЛАТА

Манчев, пак, вели дека паркирањето и возењето наназад претставуваат дел од проблемите со кои се соочуваат жените возачи, особено почетниците, но сепак практиката и искуствата покажуваат дека жените ги имаат надминато овие проблеми и дека сосема безбедно и сигурно го извршуваат и тој сегмент од процесот на управување на возилото.

■ Лично сметам дека доколку има просторни можности би било добро сите паркинг-места да бидат проширени. Тоа, секако, е во прилог на сите возачи – коментира тој.

На прашањето дали како маж смета дека жените се лоши возачи, Манчев вели:

■ Апсолутно не се согласувам со констатацијата дека жените, по принцип, се лоши возачи. Напротив, сметам дека се внимателни и одговорни возачи. Статистиката вели дека жените помалку прават прекршоци во сообраќајот што имаат фатални последици. Секојдневните примери, искуството и статистичките податоци тоа го потврдуваат.

УНИСЕКС-ПРОФЕСИЈА

Развојот на општествените процеси и потреби ја наметна обврската жените да земаат активно учество во сообраќајот како возачи, а со тоа, со текот на времето возењето се трансформира од машка во унисекс-професија. Денес сè поголем број жени активно и успешно се занимаваат со професионално возење и тоа како возачи на такси, автобуси, па дури и на камиони. Иако нивниот број не е на еднакво ниво со мажите што професионално се занимаваат со возење, сепак тие што го работат тоа докажуваат дека жените имаат капацитет, знаење, можности и способности професионално и квалитетно да ја извршуваат и оваа работа. Манчев верува дека бројот на жени професионални возачи во иднина континуирано ќе расте.

■ Историски, мажите, можеби, имаат управувано повеќе возила од жените, но тоа не ги прави ниту подобри ниту поодговорни учесници во сообраќајот. На крајот, би нагласил дека поделбата на мажите и на жените во сообраќајот може да се прави за одредени научни или статистички цели, но реалноста и практиката потврдуваат дека безбедноста на сообраќајот на патштатата е заедничка и поделена одговорност на сите учесници во сообраќајот, без разлика на нивната улога во сообраќајот, а уште помалку на нивниот пол, род или национална припадност. Во сообраќајот постојат само добри и лоши возачи. Совесни и несвесни – додава Манчев. ■

Не сакам да се чувствувам како да живеам во безбедна затворена заедница, со телохранители поставени на секое коше. Шетањето по улица за време на вечерните часови е привилегија за која жените што живеат во градови како Јоханесбург, Делхи или Каиро може само да сонуваат. Иако нашиот совршен свет во Германија има пукнатини, ние треба да ги закрпиме

МИСЛЕЊЕ

ОДЕДНАШ, СЕ РАБОТИ ЗА ПОВЕЌЕ ОД САМО МАШКИ ШОВИНИЗАМ

По новогодишните напади на жените во Келн, Сара Хофман од „Дојче веле“ се нашла принудена да пишува за жените како жртви - нешто што никогаш не сакала да го направи.

Откако присуствував на ноќно читање од еден познат писател, отидов сама до метро. Улиците беа темни; уличните светилки затемнети. Но, сепак, сретнав еден куп луѓе по пат. Си ги ставив рацете во џебовите од палтото, цврсто стегајќи го мобилниот телефон. Не носев спреј за самоодбрана со мене. Почнав да се тресам. Дали е тоа само од ладното?

Одеднаш, ми дојдоа мисли за новогодишната ноќ. Само една ноќ, пред два месеца, промени толку многу работи за мене. Ноќ во која многу жени беа сексуално нападнати и малтретирани. Оттогаш, 471 случаи на сексуален напад беа пријавени во канцеларијата на државниот обвинител на Келн - само од таа една ноќ.

ТЕКТОНСКО ПОМЕСТУВАЊЕ

Шокот што многу жени го чувствуваат сè уште е голем. Вклучувајќи ме и мене. Сè до таа ноќ, верував дека во Германија веќе одамна помина времето во кое се зборува за жените како жртви. Дека ние конечно се движиме кон постигнување еднакви права - нешто за што пишував минатата година ова време, за Меѓународниот ден на жената.

Но, оваа година ситуацијата драматично се промени. Војните во Сирија, Ирак, Авганистан и во Еритреја, кои претходно се гледаа со емпатија, гнев и со чувство на беспомошност, веќе не се нешто што треба да се гледа оддалеку. Кризата пристигна и во Германија, заедно со илјадниците луѓе што бегаат од тие земји.

Не мислам само на напаѓачите во Келн, осомничените лица кои, наводно, доаѓаат од северноафриканските и од арапските земји, како што е наведено во првичните полициски извештаи. Описот предизвика дебата - делови кои беа неописливи - околу „Арапите“, нелегалните „економски

мигранти“ и околу брзата депортација на странците криминалци. Дебатата, пак, го занемари, легитимното прашање за тоа како се гледаат и како се ценат жените во многу делови на светот и каква слика за жените треба да имаат младите мажи во Германија.

ПУКНАТИНИ ВО „СОВРШЕНИОТ СВЕТ“ ВО ГЕРМАНИЈА

Кога станува збор за жените, тука ги вклучувам и 350.000 жени што според имиграциските власти пристигнале во Германија во текот на минатата година. Многу од нив биле сексуално малтретирани. Некои биле систематски силувани и жртви на шверцерите на луѓе по должина на маршрутата; други, пак, биле малтретирани од други бегалци. Тие доаѓаат тука истрауматизирани. И насилството продолжува во бегалските кампови - ги напаѓаат други бегалци, како и лица надлежни за нивната безбедност.

Тоа е исто толку шокантно, ако не и повеќе, од тоа што им се случи на жените во Келн на новогодишната ноќ.

Жените, без оглед на нивната национална припадност или земја на потекло, треба да се чувствуваат безбедно во Германија. И во камповите за бегалци и надвор во јавноста. Но, тоа е нешто што не може да се постигне само со зголемено присуство на полицијата.

Не сакам да се чувствувам како да живеам во безбедна затворена заедница, со телохранители поставени на секое коше. Шетањето по улица за време на вечерните часови е привилегија за која жените што живеат во градови како Јоханесбург или Делхи или Каиро може само да сонуваат. Иако нашиот совршен свет во Германија има пукнатини, ние треба да ги закрпиме.

ЖЕНИТЕ ТРЕБА ДА БИДАТ АКТИВНИ ИГРАЧИ

Како што дебатираме за начините на кои ние би сакале жените да се гледаат во нашето општество и од германските мажи и од имигрантите што доаѓаат тука, од витално значење е жените да се гледаат не само како жртви, туку и како играчи одговорни за својата судбина. Жени кои ги земаат животите во свои раце.

Исто така, морам да се потсетам себеси да не бидам хистерична. Кога ние, жените, ќе престанеме да одиме сами до метро, ја губиме самоодвербата и си го скусуваме квалитетот на животот.

Не ми треба спреј за самоодбрана во Келн.

Можеби следната година повторно ќе пишувам за жените што работат. Можеби за една жена која успеала од бегалски камп да стигне до германска канцеларија. Тоа би било убаво. ■

Дешор: Сара Хофман за „Дојче веле“
Превод: Ана Цветаноска

60
ГОДИНИ
витамина

СВЕТ НА
ВКУСОВИ

Сите се сеќаваме на својот прв дом,... на моментите поминати со мама во кујната,... И како да беше вчера кога правевме детски лудории.

Се сеќаваме на својот шести роденден,... на нештата кои не сакавме да ги делиме со никого... и на моментите поминати со оние што ги сакаме. 60 години го споделуваме светот на вкусовите.

60 години Витаминка. Свет на вкусови.

www.vitaminka.com.mk

ВОЗОБНОВЕНИТЕ КОНАЦИ ЈА ДАРУВААТ НАЈУБАВАТА ГЛЕТКА НА ПЕЛАГОНИСКАТА КОТЛИНА

МАНАСТИРОТ ЗРЗЕ - ПАТУВАЊЕ НИЗ МАКЕДОНСКАТА ИСТОРИЈА И КУЛТУРА

Монасите од Зрзе велат дека луѓето што го посетуваат ова место стануваат сведоци на допирот со непоимливото и со чудесното во себе

Пишува | Невена Појовска

Манастирот „Свето Преображение“ во селото Зрзе се наоѓа на 34 километри северозападно од Прилеп. Се упативме таму бидејќи штотуку заврши целосната реконструкција на манастирскиот комплекс. Се искачуваме на околу 1.000 метри надморска височина, во подножјето на планинскиот масив Даутица, а пред нас се распосла вонвременската убавина и непроценливата вредност на еден од најубавите македонски манастири. Ова е место во кое секој од нас може да ужива во убавините на македонската земја, во мирот и во спокојството на овој манастир кој ја дарува најубавата глетка на Пелагониската Котлина.

За да стигнете до нашите најубави манастири секогаш мора да се помачите. Но, никогаш не откажувајте се, зашто дури кога ќе стигнете горе, по истрпената мака и тешкотија, сфаќате дека имало зошто. Пред вас, како на дланка го гледате целиот крај, а вие се чувствувате како на врвот од светот. Карпата на која е сместен манастирскиот комплекс во 9 век ја населиле монаси кои тука се моделе, самувале, тихувале... Во манастирот Зр-

зе се издвојуваат седум ката со повеќе од 30 градителски облици: цркви, тихувалишта, келии, работилници, јами. Над древната монашка населба на хоризонтално плато, во 14 век монахот Герман подигнал црква што ја посветил на празникот на исихастите, „Свето Преображение Христово“. Подоцна, неговиот син, монахот Харитон, со своето семејство бил ктитор на ферскоживописот, а внуците: митрополитот пелагониски

Јован и неговиот брат, зрзескиот јеромонах Макариј, ги изработиле најзначајните дела на Зрзеската иконописна школа: иконата „Христос спасител и жизнодавец“ во 1391 година (Јован) и чудотворната икона „Богородица Пелагонитица“ во 1422 година (Макариј). Овие две икони се најавтентични за нашето поднебје.

Овде ја слушнавме и интересната легенда токму за овие најпознати икони: На иконостасите, иконата на мајката божја ако гледаме кон запад, секогаш треба да ја зазема дес-

ната страна или ако гледаме кон нив, левата. Но кога ќе влезете во црквата во Зрзе, иконата на Богородица ја зазема левата страна. Во преданието се вели дека кога игуменот ја поставил иконата на мајката Богородица, забележал дека таа канонското место го менува со местото на спротивната страна каде што била иконата

на Христос. Тоа се повторувало три дена. Кога монасите ќе ја врателе на старото место, таа пак се враќала на новото место. На третиот пат, кога игуменот ја прашал иконата зошто го менува местото, тогаш усните на Богородица се помрднале, и таа рекла: „Не сакам да му вртам грб на мојот син, затоа и го менувам канонското место“.

Во годините што доаѓале потоа, братството продолжило непоколебливо да се соочува со сите предизвици. Манастирот Зрзе бил разурнуван, па граден, ограбуван и возобновуван, постојано се издигнувал одново и одново. Во еден таков предизвик загинало овчарче бранејќи го манастирот од злосторници кои сакале да го уништат. На местото на неговото маченичко загинавање е насликана фреска со неговиот лик, а обновената северна страна оттогаш кај народот е позната како Овчарска црква. И оваа легенда ни ја раскажаа

понудија своето гостопримство; мирот, спокојот и прекрасниот поглед во бескрајот... Може да останете и да уживате или може да ве прошетаат околу црквата и во неа за да ви ги раскажат необичните приказни (легенди) пренесувани со генерации.

Монасите од Зрзе велат дека луѓето што го посетуваат ова место стануваат сведоци на допирот со непоимливото и со чудесното во себе. Да посакаме доаѓањето во манастирот Зрзе за сите секогаш да биде радост и почеток на уште едно патување низ македонската историја и култура и нејзините непроценливи вредности. Денеска овде е возобновена иконописна работилница во која се продолжува традицијата на зрзеската иконописна школа. Овде се обезбедени сите предуслови за импрегнација и за подготовка на дрвото, позлата, завршна заштита и конзервација на иконите кои денеска грижливо ги цртаат монасите од Зрзе. Покрај иконописот, во функција е возобновувањето на копаничарството во духот на познатата прилепско-слепчанска плитка резба, негувана во 16 и во 17 век во Зрзескиот манастир. Во новата работилница монасите можат успешно да ги изработуваат копаничарските дела, а одделен е и простор за изработка на линорез, каде што се изработуваат и се печатат мотиви од богатото зрзеско наследство. ■

откако ја видовме необичната фреска со насликаното овчарче во старата македонска носија во црквата „Свети Петар и Павле“. Според легендата, кога дошле арнаутите во манастирот сакајќи да го урнат и да го ограбат, овчарчето им се спротивставило. Тие го заклале и го исекле на парчиња. Во моментот кога го заклале, дувнале силни ветришта, и бидејќи биле дојдени со коњи, коњите се исплашиле, па почнале да бегаат надолу по патот. Арнаутите, за да не одат пеш, тргнале по нив и планот да се урне и да се осквернави црквата, пропаднал. Кога народот и монасите виделе дека на тоа место е пролеана невинна крв за да се спаси манастирот, трите страни ги оградиле со сид и бидејќи биле Петрови пости, изградиле црква, посветувајќи ја на свети Петар и Павле. Немале многу пари, па го нацртале само олтарот, но не заборавиле кога ги правеле фреските да го насликаат и овчарчето. Во спомен на тој настан, кога луѓето оделе да палат свеќа во црквата, велеле: „Каде ќе одиме? Ќе одиме во чобанската црква“.

Од 1998 година, со вжителувањето на монашката заедница, манастирот Зрзе се возобновува во општожителен машки манастир, а на почетокот на 21 век, по третпат во својата историја, Зрзе станува епископско седиште, овојпат на епископот Климент Хераклејски.

- Зрзе денеска е дом на седуммина монаси кои живеат и креативно творат дела како легитимни наследници на богатото духовно наследство на овие простори. Токму затоа, во изминатиот период, со голема љубов, енергија и посветеност работевме на проектот за целосна реконструкција на манастирскиот комплекс „Свето Преображение – Зрзе“, кој е еден од највредните примероци на македонското сакрално и духовно наследство - вели министерката за култура Елизабета Канческа-Милевска.

Внатрешноста на манастирскиот комплекс е прекрасна, уредена, со огромен стар орев на средината и проточна вода со пастрмки, убаво за одмор и за медитација. Во манастирот не дочекаа љубезно и го

ИМА ДЕЦА КОИ НА 12 ГОДИНИ ИМААТ ДИЈАБЕТС ТИП 2 ЗАРАДИ ДЕБЕЛЕЕЊЕ

Има разлика дали детето има малку зголемена тежина или е дебело. Македонија, земјата на овошјето и на зеленчукот, долго време даваше отпор на ова дебелеење. Но, во последните две децении имаме вистинска експлозија и епидемија на дебелеење, вели проф. д-р Кочова

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фофо | **Александар Ивановски**

Дебелината кај децата зазема епидемски размери, а во Македонија најпогодена е возраста пред пубертетот и за време на пубертетот. Но, една студија покажува дека веќе и во градинките има деца кои имаат зголемена телесна тежина. Посебно зачудувачки е што има и бебиња на доенечка возраст кои имаат зголемена тежина.

-Денес децата не играат, тие немаат време за физичка игра. Многу е важно спортот да биде вклучен и да биде дел од начинот на живот. Детето не е навикнато да спортува, а уште поважно е да спортува заедно со семејството, да се дружат – вели професор д-р Мирјана Кочова, ендокринолог и генетичар на Клиниката за детски болести во Скопје.

- Дали децата во Македонија имаат зголемена телесна тежина? Што покажуваат истражувањата?

КОЧОВА: За жал, да. Овој тренд на дебелеење кај децата, особено кај адолесцентите, во последните години е сè поголем во светски рамки, и лидери се САД и Австралија. Таму речиси половина од младата популација покажува знаци на зголемена тежина и вистинско дебелеење. Има разлика дали детето има малку зголемена тежина или е дебело. Македонија, земјата на овошјето и на зеленчукот, долго време даваше отпор на ова дебелеење. Но, во последните две децении имаме вистинска експлозија и епидемија на дебелеење. Една наша поранешна студија направена преку систематските прегледи во основните училишта во седмо одделение покажа дека 13,5 отсто од децата се дебел. Сега оваа бројка се движи до 20 отсто. Во нашите специјалистички

амбуланти речиси третина од прегледите се должат на зголемената телесна тежина. Значи, дебелината расте прогресивно. Во некои земји има стагнација заради преземените програми, но кај нас таа уште е во пораст. Во Македонија најпогодена е возраста пред пубертетот и за време на пубертетот. Но, една студија покажува дека веќе и во градинките имаме деца кои имаат зголемена телесна тежина. Посебно зачудувачки е што има и бебиња на доенечка возраст кои имаат зголемена тежина.

- Дали дебелината е наследна или се создава со навиките во исхраната?

КОЧОВА: Дебелината има наследна компонента. Што се наследува? Се наследува типот метаболизам. Но, гените што учествуваат во самата дебелина се многу малку. Но, кога велиме генетска компонента, тогаш станува збор за семејствата кои се дебел. Честопати, кога ќе дојдат на преглед, гледате дека сите во семејството имаат покачена телесна тежина. Општото популационо дебелеење не е генетско, туку зависи од многу други фактори.

- Кои се факторите што доведуваат до зголемена телесна тежина?

КОЧОВА: Има повеќе. Прво, цената и достапноста на храната. Храната во светски рамки е многу евтина. Ако немате квалитетна храна, ќе имате калориски густа храна, која е евтина. Тоа се слатки, мрсно, чипсови, смоки, кроасани, тоа е калориски богато и е евтино. Таа храна е достапна речиси за секого. Второ, немање физичка активност. Децата постојано се со таблети, компјутери, малку се движат, не возат велосипед, тротинет, на училиште родителите ги носат со автомобил... Честопати родителите доаѓаат и бараат да ги ослободиме децата од часовите по физичко. Трето, начинот на живеење. Детето ретко

седи на маса за да го земе оброкот заедно со семејството. Тогаш се гледа кој што и колку изел, а денес сè е тоа на брзање, стоечки, надвор, во сендвичарници. Количината на земена храна не е тривијална работа. Колку повеќе храна земаме, толку повеќе организмот создава потреба да се храни повеќе. Тоа е магичен круг кој подоцна води кон повеќе компликации.

- Има ли вистина во тоа дека родителите не сакаат да признаат дека децата им се дебел?

КОЧОВА: И тоа е еден од факторите. Не дека не сакаат да признаат, туку не сакаат доволно рано да го видат проблемот. Можеби и не го согледуваат заради овој начин на живеење. Тој феномен постои, не само кај нас. Имаше една голема американска студија каде било решено да се повикаат родители на дебелите деца. Само 30 отсто од повиканите дошле. Во САД деболото дете веќе се смета за занемарување, односно за запоставување. Кај нас, во амбулантите, кога ќе дојде дете на преглед, честопати се случува кога ќе ги прашаеме родителите зошто се дојдени, тие да кажат: Не знам, ме испрати матичниот. А детето има прекумерна тежина. Имаме уште еден елемент во нашата средина, а тоа е феноменот баба. Љубовта се изразува преку храна, децата се наградуваат преку храна. Ретко се случува родителот навреме да дојде и да види што треба да се прави, затоа што соочувањето со дебелината е многу тежок проблем.

- Во која фаза може да кажеме дека дебелината кај децата преминува во болест?

КОЧОВА: Имаме табели по кои гледаме колку треба да биде тешко детето. Денес индексот на телесна маса уште се смета како главен параметар. Што е тоа? Тоа значи колку килограми има на еден квадратен метар површина. Кај децата, за секоја возраст има одредена бројка. Значи, точно може да пресметаме колкава е таа телесна маса. Постојат и криви на кои има перцентил колку тежина треба да има детето. Сè она што е помеѓу 85 и 95 перцентил, што е горна граница, го сметаме за дете со зголемена тежина. Нормално би било детето да биде до 85. перцентил на таа крива. Сè што е до 95. перцентил значи

зголемена тежина, а над тоа е дебелеење. Има и криви за индексот на телесната маса. Но, не е важен само тој дел. Имаме деца кои се многу дебел, кои имаат висок индекс на телесна маса, а сепак, велиме ова дебелеење не е многу ризично. Има деца кои немаат толкав индекс на телесна маса, но велиме дека е ризично дебелеење. Зошто? Затоа што типот на дебелеење е многу битен, односно колкав е обемот на струкот. Обемот на половината е многу битен. Абдоменалното дебелеење е она што загрижува. Се јавуваат и други знаци, грпка, односно масно перниче на грбот, кое ни говори дека се работи за лош тип дебелеење. Се јавува и потемнување под пазувите, на вратот, кое ни говори дека кај детето има зголемен инсулин. Преку кожата го гледаме метаболичкиот параметар. Кога детето има вишок телесна тежина, масното ткиво бара многу инсулин за да функционира, го дразни панкреасот и го троши инсулинот. Тука настапуваат ризиците на дебелеење.

- Дали покачената тежина го зголемува ризикот од појава на болести?

КОЧОВА: Апсолутно. Прв ризик е зголемување на инсулинот. Инсулинот како хормон е анаболички хормон, трупамасно

ткиво. Дебелите деца ризикуваат да заболат од дијабетес тип 2. За жал, веќе имаме неколку деца, не се многу, кои имаат дијабетс тип 2 заради дебелеење на 12-13 години. Значи говориме за дијабетес кој го имаат возрасни. Показано е дека 30 отсто од децата што имаат покачена тежина имаат проблеми со високиот крвен притисок. Потоа имаат нарушен липиден статус, имаат високи триглицериди во крвта, што е вовед во артериосклероза. Тоа не е толку битно, колку што е важно замастувањето на црниот дроб. Тој понатаму води во цироза. Имаме ортопедски проблем, се сплеснува колкот, се јавуваат проблеми во сонот, се јавува нокна апнеа. Колку е поголемо дебелеењето, толку се поголеми и акутните ризици. Има и хронични ризици, ако го оставиме

дебело детето, како возрасен ќе има кардиоваскуларни проблеми. Никако не смее да се заборава и емотивната компонента.

- Што може да направиме за превенција на дебелината кај децата?

КОЧОВА: Има нутриционисти кои ќе ги стават овие деца на салата, тие ќе ослабат и после ја зголемуваат тежината многу повеќе. Имаме препораки по кои се однесуваме. Ако детето има помалку од седум години, не смееме да даваме рестриктивни мерки, затоа што детето покрај губењето на тежината, ќе го забави растот. Ако е детето поголемо, даваме режим на исхрана без големи рестрикции, односно ја заменуваме со помалку калориска храна и тогаш е дозволено да губи најмногу до еден килограм месечно. Многу поважна е превенцијата. Има напори да се промовира здравата храна, физичката активност и се забележува интерес во нашите амбуланти за тоа што точно треба да се јаде. Многу е важно децата од рана возраст да бидат упатени во тоа што е здрава храна. ■

ВО ПОТРАГА ПО ДЕПОРТИРАНИТЕ ЕВРЕИ ОД МАКЕДОНИЈА

Непосредно по ослободување на Федерална Македонија, покрај малиот број Евреи што успеале да ја избегнат депортацијата, започнал процесот на враќање на преживеаните Евреи во своите земји

Пишува |
г-р Александар Манојловски

Продолжува од минатиот број

Времето неумоливо минувало, а повратници од депортираните 7.144 Евреи од Државниот монопол за тутун во Скопје, немало. Ниту еден единствен. Членовите на Еврејската заедница не знаеле, и уште долго време нема да знаат дека, нацистичкиот логор на смртта во Треблинка, во Полска, станал заедничка гробница на нивните сонародници од Скопје, Битола и од Штип.

Поаѓајќи од констатацијата дека, „Од одведуенјето на евреите од Македонија во неизвесност во Германија па до денеска ништо не е соопштено за судбината која ги снашла“, Управата на Македонската еврејска верска општина на заседанието одржано на 21 јули 1945 година, донела одлука писмено да се обрати до: Министерството на надворешни работи на Демократска Федеративна Југославија (ДФЈ), до амбасадите на Советскиот Сојуз, Соединетите Американски Држави, Велика Британија, Франција,

Полска и Чехословачка во Белград, до Главниот одбор на Црвениот крст на Југославија, Државната комисија за утврдување на злосторствата, Државната комисија за репатријација и до „Танјуг“. Целта на обраќањето до наведените институции била да ги замолат „да се распитаат, по пат и начин за кои сметат дека е најзгоден, за судбината на одведените Евреи од Македонија и за резултатот да не известат“. На заседанието, членот на Управата Ментеш Сапорта и членот на Еврејската заедница, Алберт Ароести, сами се понудиле со свои средства да отпатуваат во Белград и да ги достават молбите до Сојузот на еврејските верски општини.

Сите писма поднесени на 22 јули 1945 година, заведени под бр. 318, биле речиси со идентична и многу трогателна содржина. „Од одведувањето до денес, меѓудругото е наведено во писмата, ништо не можевме да дознаеме за нивната судбина. Сите надежи на нас малку преживеаните Евреи, дека нам некој од нив ќе ни се јави, и сите досега направени обиди за нив нешто да дознаеме,

останаат залудни. Но, ние, сепак, не сме ја изгубиле вербата дека се во живот, ако не сите одведени, тогаш барем децата и оние кои можеле да ги издржат нечуените страдања и ужаси на германските концентрациони логори“.

Неполни десет дена по поднесувањето на писмата почнале да пристигнуваат првите одговори. На 31 јули 1945 година, Амбасадата на Република Чехословачка во Белград го известила Сојузот на еврејските верски општини дека, веднаш по приемот на писмото, ги замолила надлежните чехословачки власти да започнат со потрага за да утврдат „дали, каде и кои од југословенските, односно македонските Евреи биле одвлечени во концентрационите логори во Чехословачката Република“.

Следувал одговорот од Советската амбасада од 17 август 1945 година, со кој Македонската еврејска верска општина била известена дека, според сознанијата со кои располагала Амбасадата, Советска влада ѝ дала директива на Командата на Црвената

армија стационирана во Германија, да ги прибере неопходните информации поврзани со судбината на македонските Евреи.

На 4 септември 1945 година, Претседателството на владата на ДФ Македонија со писмо бр. 2474, ја информирало Македонската еврејска верска општина дека, Министерството за надворешни работи на ДФ Југославија, во врска со писмото на Општината од 22 јули 1945 година, побарало да му бидат доставени детални податоци за бројот на депортираните Евреи, за нивните лични податоци, за местото на живеење, како и за „приближните датуми кога се одведени и правците на транспорт“.

Во одговор на ова писмо, Општината на 7 септември 1945 година, го известила претседателството дека се подготвуваат списоците „за сите одведени во Германија Евреи од Македонија“, но поради обемноста од материјалот „ќе пројде извесно време дури да бидат приготвени“. „Од Македонија“, се наведува натаму во писмото, „са одведени 7.215 души Евреи. Тие луѓе са одведени насилно во Германија со четири транспорта во времето од 25 до 31 март 1943 година. Во кој правец и каде са одведени не знаеме ниту можевме да узнаеме“. Според Општината, подетални сведоштва за судбината на македонските Евреи можело да се добијат од страна на Комесарството за еврејски прашања во Софија и од бугарското Министерство за внатрешни работи.

Според достапната документација, првата поконкретна официјална информација за тоа каде биле одведени македонските Евреи по нивната депортација од привремениот концентрационен логор во зградите на Државниот монопол за тутун во Скопје, била добиена од Советската амбасада во Белград. На 12 септември 1945 година, Амбасадата ја известила Македонската еврејска верска општина дека, според добиените информации бугарските фашистички власти во 1943 година, ги предале Евреите од Македонија на Германците кои ги одвеле во Полска, „каде им се губи трагот“.

Поврзувајќи ја оваа официјална информација добиена од Советската амбасада со некои претходно добиени непроверени сведоштва од поранешни воени заробеници кои, враќајќи се од германските логори во своите домови во Алексинац, Србија, поминале низ Полска, каде што, како што тврделе, „сретнале голем број Евреи од Југославија, а нарочито од Македонија, растурени по разни места, гладни, голи, боси и

болни. Тие бивши војни пленници изјавиле, дека они лично давале непотребните им алишта, веш и храна на тие Евреи“, Македонската еврејска верска општина на заседанието одржано на 18 септември 1945 година, донело одлука потрагата да се насочи кон Полска. Во врска со тоа, на 19 септември 1945 година, Општината го замолила претседателството на Народната влада на ДФ Македонија, преку Министерството за надворешни работи на ДФ Југославија да се интервенира до полската амбасада во Белград „да се спроведе свестрано и енергично барање во Полска за евреите од Македонија“. Писмо со слична содржина било испратено и до Сојузот на еврејските верски општини.

Три месеци по испраќањето на писмата од 22 јули 1945 година, се огласила и француската амбасада во Белград. На 25 октомври 1945 година, амбасадата преку Сојузот на еврејските верски општини на Југославија, ја известила Еврејската верска општина во Скопје дека, депортацијата на интернираните лица од територијата на Германија која се наоѓала под контрола на француските сили, сè уште не била завршена. За таа цел во Париз била формирана „специјална служба за барање на интернирани Евреи“. Меѓутоа, со оглед на фактот дека, картотеката на специјалната служба не била целосно подредена, истата не била во можност да провери дали меѓу интернираните лица има и Евреи од Македонија. Разгледувајќи го писмото од француската амбасада, Управата на Еврејската верска општина на заседанието одржано на 29 октомври 1945 година, одлучило на специјалната служба во Париз да ѝ достави список на депортираните македонски Евреи „за да проверат да ли имаат некој подаци за тие луѓе“.

(Продолжува...)

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

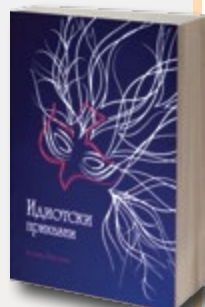

1

**Автобиографија
на една љубов**
Александар
Жарден

2

**Идиотски
приказни**
Ксенија
Николова

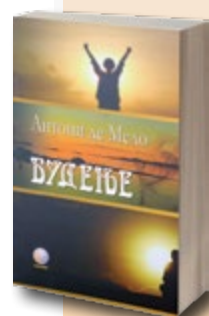

3

**Говорот на
телото**
Гордон Р.
Веинрајт

4

Чекај ме
Пјеро Делји
Антони

5

Будење
Антони де Мело

**МАКЕДОНСКОТО НАСЛЕДСТВО ЗА ПРВПАТ НА
САЕМ ЗА ТУРИЗАМ ВО ПОРТУГАЛИЈА**

Публикации од нашето културно и природно наследство во Лисабон

Станува збор за еден од најразновидните и најпосетени саеми во светот со повеќе од илјада изложувачи и триесет илјади посетители од сферата на културата и на туризмот

Македонското културно наследство за првпат се претстави во Лисабон, Португалија, на еден од најголемите светски саеми за меѓународен туризам. Управата за заштита на културното наследство ја претставува Македонија во рамките на програмата за културен туризам. Станува збор за еден од најразновидните и најпосетени саеми во светот со повеќе од илјада изложувачи и триесет илјади посетители од сферата на културата и на туризмот. Саемот се одржува традиционално неколку децении, а ќе биде поставен во т.н. Конгресен центар на Лисабон. Оваа година покрај нашата земја ќе учествуваат и Австрија, Андора, Италија, Франција, Русија, Бугарија, Аргентина, Бразил, Куба, Мексико, Индија, Израел, Холандија и други. Изложувачите се поделени во повеќе оддели меѓу кои и т.н. културен туризам, каде што се претставува и Македонија, а во чијшто фокус се спомениците на културата, музеите, археолошките наоѓалишта и други културни богатства како потенцијални дестинации за посета.

Управата за заштита на културното наследство ќе презентира публикации од културното и од природното наследство, меѓу кои и книгите: „Висока и Старо Бонче“ на проф. д-р Виктор Лилчиќ - Адамс и на доц. д-р Антонио Јакимовски, „Цареви Кули“ на м-р Зоран Рујак, „Скопско Кале“ на проф. д-р Драги Митревски, „Св. Пантелејмон“ од Нерези на проф. д-р Елизабета Димитрова, „Манастирот Зрзе“ на Дарко Николовски, „Шарената цамија“ од Тетово на м-р Зоран Павлов, „Стибера“ на Лилјана Кепеска и на Костадин Кепески, „Хераклеја Линкестис“ на Аница Ѓорѓиевска и на Енгин Насух, „Тетовско Кале“ на Љуљета Абази и „Скупи“ на Ленче Јованова.

■ **На штандот на Република Македонија ќе бидат поставени илустративни материјали од најубавите фрески, локалитети и природни богатства, потоа книгите од едицијата „Macedonia Timeless“ и друго, соопштија од Управата за заштита на културното наследство.“ (Н.П.)**

АНТОЛОГИЈА

Радован Павловски (1937)

ПРАМОЛЊА

Не барај од мене да бидам
ни твој слуга ни твој господар:
јас сум Молња и во мене
нема простор за тага
Остави ме
да се јавувам и исчезнувам
и пак да се јавувам
меѓу луѓето и планетите
да лутам
Не барај од мене
ни чаша вода, а оган
самата ќе ти дадам и
штом ќе те родам
не моли од мене прочка –
заедно со тебе сè ќе
пребродам.

Оди во сон, плови во океан
Во зборови
копкај и најди си спокој
за својата душа, ал' мене
остави ме да бидам слободна,
она што сум:
Молња на светот.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Поглед на Толедо“ на Ел Греко

„Поглед на Толедо“ е дело на шпанскиот мајстор на сликарството Ел Греко (1541-1614). Дело-то е насликано во период од 1596 до 1600 година. Денес сликата се наоѓа во музејот „Метрополитен“ во Њујорк.

Неговите дела ги сочинуваат платна со големи димензии, главно изработени по нарачка за олтарите во црквите, како и портрети за некои кралски личности и свештеници. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА

во САД викендов

1 ЗООТРОПОЛА ZOOTOPIA		Заработка: 75.100.000 \$ Жанр: анимиран филм Режија: Бајрон Хауард, Рич Мур Актери: Џинифер Гудвин, Џејсон Бејтмен, Идрис Елба
2 ПАДОТ НА ЛОНДОН LONDON HAS FALLEN		Заработка: 21.600.000 \$ Жанр: трилер Режија: Бабак Најафи Актери: Џерард Батлер, Арон Екхарт, Морган Фриман
3 ДЕДПУЛ DEADPOOL		Заработка: 16.700.000 \$ Жанр: акција Режија: Тим Милер Актери: Рајан Рејнолдс, Морена Бакарин, Т.Џ. Милер
4 ВИСКИ, ТАНГО, ФОКСТРОТ WISKEY TANGO FOXTROT		Заработка: 7.400.000 \$ Жанр: комедија Режија: Глен Фикара, Џон Рекуа Актери: Тина Феј, Маргот Роби, Мартин Фримен
5 БОГОВИ НА ЕГИПЕТ GODS OF EGYPT		Заработка: 5.200.000 \$ Жанр: акција Режија: Алекс Пројас Актери: Брентон Твејтс, Николај Костер Валдау, Џерард Батлер

„СОЛУНСКИ ПАТРДИИ“ Е ФЕНОМЕН ШТО НЕ СЕ ОБЈАСНУВА

Гоце Тодоровски ги има одиграно сите претстави на „Солунски патрдии“ и тоа е куриозитет. Тогаш се одеше во театар, во кино, на концерти, се одеше на места каде што се случуваа работите. Сега сè е на телефон, дури не е ни на компјутер, вели Ангеловски

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фошо | **Александар Ивановски**

Претставите на режисерот **Коле Ангеловски** (73) ги гледале повеќе од два милиона луѓе. Значи сите насмеани си заминале по претставите, со убаво чувство. Ангеловски е актер, театарски и филмски режисер и сценарист, писател и раскажувач, режисер на најгледаната претстава во Драмски театар „Солунски патрдии“, која има официјални 335 изведби за 29 години, а со гостувањата бројката сигурно е преку 400. Втората верзија на „Солунски патрдии“ Ангеловски ја направи пред три години и веќе се ближи кон 50. изведба. Нема режисер кој работел повеќе претстави во Драмски од него, а во неговата биографија е запишано дека играл во најскапите филмови во историјата на југословенската кинематографија. Глумењето во филм отсекогаш му причинувало радост, а режирањето во театар огромно задоволство.

Тој е режисер на „Викенд на мртвци“, еден од култните филмови. Има преку 20 улоги во театар и повеќе од 40 улоги на филм. Добитник е на најголемите театарски и државни награди. Леуново е неговият микрокосмос. На 18 април треба да почне со снимање на една филмска комедија, „Ах, љубов моја“. Со оваа претстава беше отворен Театар Комедија и по неа Ангеловски направил сценарио. Со истата екипа од претставата ќе го снима и филмот.

Драмски оваа година го одбележува големиот јубилеј 70 години од одигрувањето на првата премиера во НУ Драмски театар.

■ Или ли режисер кој работел повеќе претстави од Вас во Драмски театар?

АНГЕЛОВСКИ: Нема. Имам режирано 36 претстави во Драмски. Во пензија отидов во 2008 година и оттогаш режирав две – „Солунски патрдии“ и „Капетанот Џон Пиплфокс“. Четириесет и девет години континуирано поминав во Драмски, поминувајќи ги сите фази на театарот. Тука сум од почетокот, кога се споија Куклениот театар и група актери кои преминаа од Македонскиот народен театар во Драмски театар. Слободно може да се каже дека тоа беше актерскиот врв на МНТ. Се направи јадро на образовани луѓе. Со една генерација на навистина талентирани луѓе кои почнаа поинаку да мислат и поинаку да прават претстави од тоа што беше МНТ. Како доаѓаа нови генерации актери, Драмски театар стануваше сè помокен театар. Потоа дојде Слободан Унковски и Горан Стефановски со неговите текстови, потоа Љубиша Георгиевски, Димитрија Османли, па почнаа да доаѓаат режисери од странство.

Периодот меѓу 70-тите и 80-тите години од 20. век Драмски татар беше во „шпицот“ и тоа во југословенски рамки. Тогаш, каде и да се појавевме, секаде земавме награди.

■ Претставата „Солунски патрдии“ е легенда не само на Драмски театар, туку и пошироко. Сигурно има многу анегдоти поврзани со неа.

АНГЕЛОВСКИ: „Солунски патрдии“ е навистина еден феномен кој е тешко да се објасни. Многу е битно дека има огромна разлика меѓу она време, пред повеќе од 30 години кога „Солунски патрдии“ беше првпат поставена и сега. Гоце Тодоровски ги има одиграно сите 335 претстави во Драмски театар на „Солунски патрдии“ и тоа е куриозитет. Тогаш се одеше во театар, во кино, на концерти, се одеше на места

● ● ●
Театар без бифе не е театар. Посебно во Драмски. Од кога јас паметам, сè легенди бифеции го водеа бифето во Драмски. Тие луѓе му даваа душа на театарот. Половина претстави се направени во бифе. „Глумците пеат“ настана во бифе
● ● ●

каде што се случуваа работите. Сега сè е на телефон, дури не е ни на компјутер. На телефони се гледаат филмови, што има ново во театрите. Тоа е огромна разлика што не може да се споредува. Женската верзија на „Солунски патрдии“ е најконстантната претстава што јас сум ја направил. Еве, веќе 50 претстави се одиграни и уште постои радост и компактност на ансамлот и тоа посебно ми прави кеф. Ние имавме среќа да живеаме за нас, во тоа среќно време, кога на државата ѝ беше многу важно да се натпреварува. Неверојатно е, но Скопје во тоа време беше еден голем културен центар. Тука гостувал Оскар Питерсен, еден од тројцата најголеми џез-пијанисти. Големи музичка имиња од класичната музика гостуваа тука. Московскиот театар, театри од Франција, Англија доаѓаа кај нас. Денес, ако дојде некој на МОТ, среќни сме. Во тоа време уметноста беше на друго ниво.

■ Покрај тоа што сте во пензија, имате многу солиден континуитет во работата, во режирањето, во пишувањето театарски претстави, сценарија. Од каде таа енергија?

АНГЕЛОВСКИ: Јас така живеам цел живот. Станувам рано, пред да одам да работам, седнувам на компјутер и пишувам, час или два. Преведувам, пишувам комедии, сценарија, и тоа ми е начин на живот. Имам преведено повеќе од 50 текста за театарски претстави кои првпат се преведени на македонски јазик.

■ Вреди ли човек да се занимава со оваа работа?

АНГЕЛОВСКИ: Вреди. Со поклојниот Бранко Горчев, непосредно пред неговата смрт, седевме во неговата канцеларија. Тогаш ја подготвуваш женската варијанта на „Солунски патрдии“. И тој ми вели: Знаеш, ти завидувам како живееш и начинот на кој живееш“. Одмолчев малку и му одговорив дека сè е личен избор. На почеток на кариерата мора да

има некој господ да те види во толпа народ и да те извади. Потоа, сè што правиш, е твој личен избор. Така јас го избрав животот и имав среќа. Завршив академија, се вработив во Драмски татар, снимав серии. Имав богат и исполнет живот и плус ме плаќаа за тоа. Го работев тоа што го сакав, а за тоа добивав пари. Поубаво од тоа, здравје!

■ Дали тоа што го сработевте во овие пет и пол децении ве прави горд човек?

АНГЕЛОВСКИ: Задоволен сум. Не знам дали сум горд. Сум имал и големи претстави, но и помалку добри. Јас сум мајстор. За мене пробите биле радост. Ако веќе сакаме да правиме нешто, тогаш да го направиме убаво, на сите да ни носи задоволство, зошто да имаме кавги? Секогаш сум сакал претставите што сум ги правел да им приредат радост и на актерите и на публиката.

■ Дали денес недостига да се живее за театар?

АНГЕЛОВСКИ: Многу недостига. Лично, сметам дека не е во ред Унковски, кој ги има донесено најголемите награди во Драмски театар, сега да не работи во театарот. Премногу се отворија тезги. Денес не можеш да седиш на проба без актерите да гледаат во телефоните. Барем 20 години Драмски имаше актери кои беа ѕвезди и луѓето доаѓаа специјално само нив да ги гледаат почнувајќи од Драган Спасов Дац, Дејан Лилик, Јелена Жугиќ, Билјана Беличанец Алексиќ, да не ги спомнувам Дади, Мешко, Гоце, Ванчо... Денес на пробите се доаѓа една минута поред почетокот, порано се доаѓаше најмалку половина час или 40 минути пред пробата. Театар без бифе не е театар. Посебно во Драмски. Од кога јас паметам, сè легенди бифеции го водеа бифето во Драмски. Тие луѓе му даваа душа на театарот. Половина претстави се направени во бифе. „Глумците пеат“ настана во бифе. ■

ИРЕНА ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: ВО ТУЃИНА И ДА ЖИВЕЕТЕ ВО ЗАМОК ЌЕ ИМАТЕ СКРИЕН ЛАКРИМАРИЈ КОГА ЌЕ ВИ НАВРАТ СОЛЗИ!

Во Венеција ги бистрам мислите. Многу луѓе сакале да умрат таму. Томас Ман ја напиша книгата „Смрт во Венеција“, нобеловецот Јосиф Бродски е погребан таму, но јас допрва сакам да заживеам еден живот, како нова жена во едно ново место, со еден нов живот, но со сиот багаж што го носам со себе, вели Ирена Павлова де Одорико

Разговараше | Невена Пойовска

■ **Неодамна заминавте од Македонија и сега со семејството живеете и творите во Италија? Тешко ли беше да решите?**
ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Мое-то заминување беше резултат на една внатрешна одлука, која беше консеквенција на еден заокружен креативен и професионален ангажман, и тоа, повеќе децениски, кој допатува до сопствениот зенит, до точката на вриење, до потребата

од нов простор, нов воздух, нови хоризонти, во приватна, интимна и во професионална смисла. За да се оправда одлуката, помогна и фактот што моето семејство е комбинација на две култури, на два јазика, на две земји, на две љубови во една, кои го испилија тоа што,

конечно, на крајот од сите краишта е најважно... моите две деца, два бисера, две надежи, две причини дури и за креативен и за духовен опстанок. И, ете така, се затвори еден кармички круг за да се отвори нов, со сите непознати и непредвидливости на тој животен и креативен ацилак.

■ **Во таа смисла „Пенелопа.нет“ беше најважно за заминување?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Со мојата најнова книга што беше објавена пред да заминам од оваа наша сакана и намачена земја, „Пенелопа.нет“ го најавив моето заминување, всушност мојата поема го најави тоа и пред самата да донесам таква одлука затоа што, верувам, длабоко верувам во тоа дека автентичното творештво е прекогнитивно, предвидувачко... единствено што еден автор треба да го прави е да пишува.

■ **Во моментот живеете и работите во Италија. Нова средина, култура, па и начин на работа. Кажете ни нешто повеќе за тамошните околности. Како се снајдовте?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Допатував во земјата, колепка на уметностите, на

културата, земјата на Данте, на Леонардо, на Микеланџело и си реков Ирена и што сега? Како ќе продолжиш во кој правец на своите 47 години? Единствено то што знаеш да го правиш е да пишуваш, да поставуваш добри прашања, да ги истражуваш и анализираш вистината и смислата на човечкото живеење, но, си реков, зар тоа не е најважно? Во еден таков капиталистички свет не е. Леонардо одамна почина, Италијанците одамна живеат многу поинаку, модерни, културни, уморни робови на современи професии, кои сè помалку имаат врска со уметноста, иако постои од сè по малку. Решив да продолжам со писателската вокација. Си реков пишувањето е твој избор, твој крст, твој рај, твоја судбина. За првпат ја доживеав слободата на таа професија-непрофесионална наречена „слободен уметник“ и така од поход во поход, од потфат во потфат...

■ **Во моментот живеете во Венеција, каде што почнавте да настапувате на литературни вечери. Како Ви успеа?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Живеам во место оддалечено од Венеција 40 километри. Ем блиску, но не доволно комотно за секојдневна комуникација. Живеам во зоната Венето, на северот на Италија. Секојдневно поминував покрај една прекрасна галерија што се вика „Еле“ и еден ден влегов и му се претставив на сопственикот, а тој ми вели: Ти си Славјанка, „Да“ - му возвраќам. Мојата сопруга е Литванка - ми одврати заинтересирано Андреа, сопственикот на галеријата. По кусиот разговор ме покани да присуствувам на отворање на изложба на која учествуваа луѓе од уметничкиот свет, еден професор на Ликовната академија во Венеција, и ете ме од привремена италијанска домаќинка за миг влегов во еден свој сопствен свет на блиски луѓе на едно безвремно семејство на дијалози што ги водев во моето Скопје со моите блиски луѓе. Се почувствував дека овде продолжив да разговарам со слични души и си реков Боже мислиш ти на мене,

нема да го поминам остатокот од мојот живот со лажица во раката.

■ **Работите ли сега на некое дело?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Сега сум во фаза на превод на една од моите најомилени, а воедно и најсакани книги од страна на моите читатели, книгата „Потстанарка“, која говори за потстанарството на повеќе нивоа, слоеви, полисимболи и полиметафори. Сите сме потстанари во овој свет: физички, ментални, душевни, духовни...

■ **Ве инспирира ли Италија? Како ја доживувате?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Во мигов живеам во Италија, една од најубавите земји на светот. Во Венеција ги бистрам мислите. Многу луѓе сакале да умрат таму. Томас Ман ја напиша книгата „Смрт во Венеција“, нобеловецот Јосиф Бродски е погребан таму, но јас допрва сакам да заживеам еден живот, како нова жена во едно ново место со еден нов живот, но со сиот багаж што го носам со себе. Првата средба со Италија беше моето гостување на Биеналето во Венеција, во рамки на проектот „Бункер поетико“. Читав две песни преведени на италијански. На колена среде молитва, тогаш траеше војната во Србија, молев за себе и за другите, за мирот, за крвките мирољубиви собитија што во калта ги пеат своите химни и таму го сретнав човекот на мојот живот. Токму на плоштадот Сан Марко и тоа стана моја судбина. И ете сум сега повторно тука.

■ **Ви недостига ли Македонија?**

ПАВЛОВА ДЕ ОДОРИКО: Македонија минува низ една специфична фаза. Не ми е сеедно. Во туѓина и да живеете во замок ќе имате скриен лакримариј кога ќе ви наврат солзи за блиските, за далечните, за блиските, за родот, роднините, народот, одисеите на мојата света земја, и народ што го живее сè уште македонскиот дел од пеколот, но јас не избегав, едноставно си заминав како оформен ав-

тор и новинар. Сè уште тешко се приспособувам на климата, на секое ниво и во секое поле на живеењето. Знаете „Животот е карневал“, а Венеција е еден од најдобрите во светот. Да живее карневалот, затоа што животот е игра, животот е бал, карневал. Животот е убав и кога не е токму таков. ■

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст
50
денари

важи од 11.3. - 17.3.2016

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

KALIOPI
DONAEurovision
SONG CONTEST

КАЛИОПИ НА „ЕВРОВИЗИЈА 2016“

СО ГОЛЕМ МЕРАК СЕ ВРАЌАМ

Одиде уште еднаш, одиде да го потврдиме она што во 2012 година им го оставивме како трага, како печат, сега одиде да ја земеме потврдата за сето тоа, вели Калиопи

Разговараше | Марина Косићовска
Фошо | Александар Ивановски

Четири години пред неа и уште три по неа, Македонија не успева да влезе во еврoвизиското финале. Го има ли Калиопи она што го бара еврoвизиската публика?

Според Калиопи и според Македонската радио-телевизија, да,

годинава е вистинското време да се врати. Тоа, велат, го потврдуваат многубројните пораки што пристигнале на нејзината адреса и на адресата на МТВ. Евровизиските обожаватели и новинарите што го следат настанот, со години прашувале кога Македонија повторно ќе им ја прати Калиопи.

▪ Толку години наназад секогаш допираат до мене гласовите „Врати се, врати се, врати се...“ и на крај тоа беше толку силно и моќно, што кога Македонската радио-телевизија ме повика повторно да ја претставувам Македонија, не можев да кажам не – вели Калиопи.

Вели, со голем мерак се враќам! Љубовта и почитта од нејзините обожаватели што ја чувствува во Баку, сака повторно да ја почувствува. Оди без никакви очекувања бидејќи така секогаш е подобро.

▪ Се радувам најмногу за обожавателите, се радувам за сите оние прекрасни луѓе од вашиот професионален свет, новинарите, кои уште тогаш во Баку ми искажаа многу љубов, многу почит, многу внимание и, секако, заради песната. Песната е таа што ќе ме носи понатаму. Дона! – вели Калиопи.

Евровизиската кампања во 2012 година ѝ овозможи на Калиопи да се запознае и да се поврзе со многубројни музички новинари и публика во Европа. Таа пату-

ваше во Холандија, Белорусија, Украина, во балканските земји. Создаде и база на еврoвизиски обожаватели, за кои и таа и МТВ сметаат ќе бидат многу битни за овогдинешното претставување.

Пејачката додава дека обожавателите се најважниот сегмент во кариерата на еден уметник, на еден пејач.

▪ Моите обожаватели се целосно луди обожаватели, јас го знам тоа, но како може да не се луди кога јас самата сум условно речено, луда. Сето она што го живеам и што го творам го правам со многу страст и со многу ризик и, секако, без очекувања бидејќи кога човек оди без очекувања е понаградуван од животот, така што, ете, постојам за нив, творам за нив и среќна сум што ги имам – вели таа.

Во својот тим, како композитор и аранжер, Калиопи повторно го има поранешниот сопруг и доживотен музички соработник, Ромео Грил. Вели, јас сум пример зошто треба да останете во добри односи со своите поранешни.

▪ Иако Ромео на почеток се противеше, го убедив. Тој секогаш мора да се соочи со моментот што го имам со Македонија, а и тој го има, така тука што нема двоумење. Одиде уште еднаш, одиде да го потврдиме она што во 2012 година им го оставивме како трага, како печат, сега одиде да ја земеме потврдата за сето тоа. Имаме песна, имаме! – се смее Калиопи.

Кога првпат ја слушнала мелодијата за „Дона“, вели знаела кој текст ќе ѝ прилега. Тоа е силна песна, со толку голема порака, универзална порака која секој ќе ја разбере, а и секој треба да си ја протолкува на свој начин.

▪ Порака која обединува, која има за цел едноставно да не потсети на сите оние моменти во животот кога треба да сме благодарни за сето она што самиот живот со себе го носи и на некои фигури во нашиот живот кои оставаат бесценета

трага, а и, секако, на онаа една која одозгора сите не гледа и не чува. Значи, има универзална порака, иако јас секогаш велам остави ги луѓето сами да си ја пронајдат својата лична приказна. Како и да е, за секој од нас има некаде некоја Дона – вели Калиопи.

Евровизискиот пат само што започна. Калиопи ја промовираше „Дона“ дома, а сега следуваат сите промотивни чекори како и секоја година. Во Копенхаген, Данска, вели, оди подготвена и сигурна во себе.

Кај македонската публика, пак, одамна е спласната еуфоријата и прашина која некогаш се креваше за еврoвизискиот фестивал. Во анкетата што лани ја спроведе МРТВ голем дел од испитаниците одговорија дека воопшто и не треба да учествуваме, но многу поголем процент беа комбинирани гласови на оние што сметаат дека треба да учествуваме, но имаа различно гледиште за тоа како да го изберат претставникот.

„Евровизија 2016“ засега е без скандал, но до мај има време за сè.

ПОПОВА: АКО СЕ ПРАШУВАМ ЈАС, СЕКОЈ ГОДИНА БИ ЈА ПРАЌАЛЕ КАЛИОПИ

За уредникот на културно-уметничката програма на МТВ, Мери Попова, која години наназад е дел од еврoвизискиот тим, Калиопи е вистинскиот избор годинава. Попова вели дека имаме и други интерпретатори, но сите сме сведоци дека „Евровизија“ ја сака Калиопи.

▪ Ако се прашувам јас, секоја година би ја праќала Калиопи, затоа што, навистина, е извонреден професионалец со толку моќен глас што навистина плени. Бев со неа во 2012 година во Баку, знам што се случуваше таму, сите бевме сведоци на тој нејзин незаборавен настап. Оттогаш, па еве четири години наназад, сите медиуми што се присутни на „Евровизија“, па дури и од самата продукција, од ЕБУ, ни ја бараат Калиопи да се врати назад. Бидејќи, знаете како, тоа е неповтор-

лив вокал што знае да се претвори од најнежно, суптилно суштество во вистински свер, во лавица на сцена. Такво нешто не е воопшто за потценување. Не дека немам, имаме и други интерпретатори, но оваа година мислам е вистинско време Калиопи да се врати на еврoвизиската сцена, додека сите уште ја бараат и додека уште им свони тоа „Црно и бело“ од 2012 година, се надевам дека од ова година „Дона“ ќе го добие тој примат – вели Попова.

За Попова, „Дона“ е моќна и извонредна песна.

▪ Јас сум воодушевена, и како музичар, и како професионалец, ова е хит, достоинствена композиција која прави да се чувствувате возвишено – смета Попова. ■

МАКЕДОНСКИТЕ ПЛАСМАНИ ВО ИЗМИНАТИТЕ ОСУМ ГОДИНИ:

2008	Тамара, Адријан и Врчак, „Во име на љубовта“ – 10. место во полуфинале, без пласман во финале	2012	Калиопи, „Црно и бело“ – 9. место во полуфинале, 13 место во финалето
2009	„Некс тајм“, „Нешто што ќе остане“ – 10. место во полуфинале, без пласман во финале	2013	Есма и Лозано, „Пред да се раздени“ – 16. место во полуфинале, без пласман во финале
2010	Ѓоко Танески, „Јас ја имам силата“ – 15. место во полуфинале, без пласман во финале	2014	Тијана Дапчевик, „To the sky“ – 13. место во полуфинале, без пласман во финале
2011	Влатко Илиевски, „Русинка“ – 16. место во полуфинале, без пласман во финале	2015	Даниел Кајмакоски, „Autumn leaves“ – 15. место во полуфинале, без пласман во финале

ГРАД ЗА УЖИВАЊЕ И ЗА ЗАБАВА

Германскиот убавец е живописно место со богата историја и архитектура. Лутајќи по градот, ќе најдете на антички римски сид, средновековни цркви, монотони повоени згради, ултрамодерни музеи и концертни сали. Келн има широка листа на атракции за туристите, а меѓу нив водечка е прочуената Келнска катедрала со две кули, која доминира во стариот град

Пишува | Јана Јосифоска

Рајна, саем, „колш“ пиво, голем карневал и Музеј на чоколада, се само некои асоцијации за четвртиот град по големина во Германија – Келн. Еден е од најстарите германски градови, основан е во 38 година пред новата ера, а неговиот англиски назив Колоњ (Cologne) влече корени од римскиот период, бидејќи бил седиште на нивната колонија.

Сместен во западна Германија, во покраината Северна Рајна – Вестфалија, лежи на двата брега на реката Рајна, а е поврзан е со седум мостови. Келн е еден од најтоплите градови во Германија, благодарение на океанската клима. Зимите се релативно благи, а летата многу топли.

Германскиот убавец е живописно место со богата историја и архитектура. Лутајќи по градот, ќе најдете на антички римски сид, средновековни цркви, монотони повоени згради, ултрамодерни музеи и концертни сали. Келн има широка листа на атракции за туристите, а водечка помеѓу нив е прочуената Келнска катедрала со две кули, која доминира во стариот град. Мотив плус за посета на градот е тоа што Келн е еден од водечките германски

дестинации, поради одличната забава што ја нуди. Не е ни чудо, бидејќи градот има повеќе од 3.000 пивници, дискотеки и ресторани, кои служат автентични германски специјалитети, а сите туристи барем еднаш сакаат да пробаат од традиционалните пиво и колбаси.

КЕЛНСКАТА КАТЕДРАЛА – АРХИТЕКТОНСКО РЕМЕК-ДЕЛО

Катедралата е еден од најголемите симболи на Келн. Ова е едно од архитектонските ремек-дела на човештвото. Се наоѓа на листата на УНЕСКО за светски културни богатства како совршен пример за готска градба. Со повеќе од шест милиони посетители годишно, ова е и најпопуларен архитектонски споменик во Германија. 509 скали ве водат на панорамската платформа на јужната кула, висока 157 метри.

Во близина на катедралата се наоѓа салата на филхармонијата, која е отворена во 1986 година. Ова е дом на една од најдобрите германски филхармонии, така што на посетителите на Келн им се препорачува да ја искористат можноста и да уживаат

во изведбата на мајсторите на класичната музика на дело.

Општинската зграда во Келн е најстарата Градска кука во Германија. Датира од 1150 година, а се наоѓа на Стариот плоштад. Преку 130 статуи ја украсуваат богато декорираната фасада. Но, најголема популарност кај туристите има Плац-Јабек (Platz-Jabbeck), маската што на еден час ја отвора устата од која виси дрвен јазик.

Во уникатните знаменитости на градот влегува и популарната кука 4711 во која е создаден познатиот парфем Eau De Cologne 4711. Интересна е приказната како парфемот го добил името. Кога Напоелон го освоил Келн, наредил да се пребројат сите куки во градот. Оваа кука била токму 4711 по број, па оттаму потекнало името на парфемот.

МУЗЕЈОТ НА ЧОКОЛАДА ВЕ НОСИ ВО СВЕТОТ НА СЛАТКИТЕ

Музејот на чоколада во Келн, поради својата атрактивност, годишно го посетуваат 650.000 луѓе и е еден од десетте најпосетувани музеи во Германија.

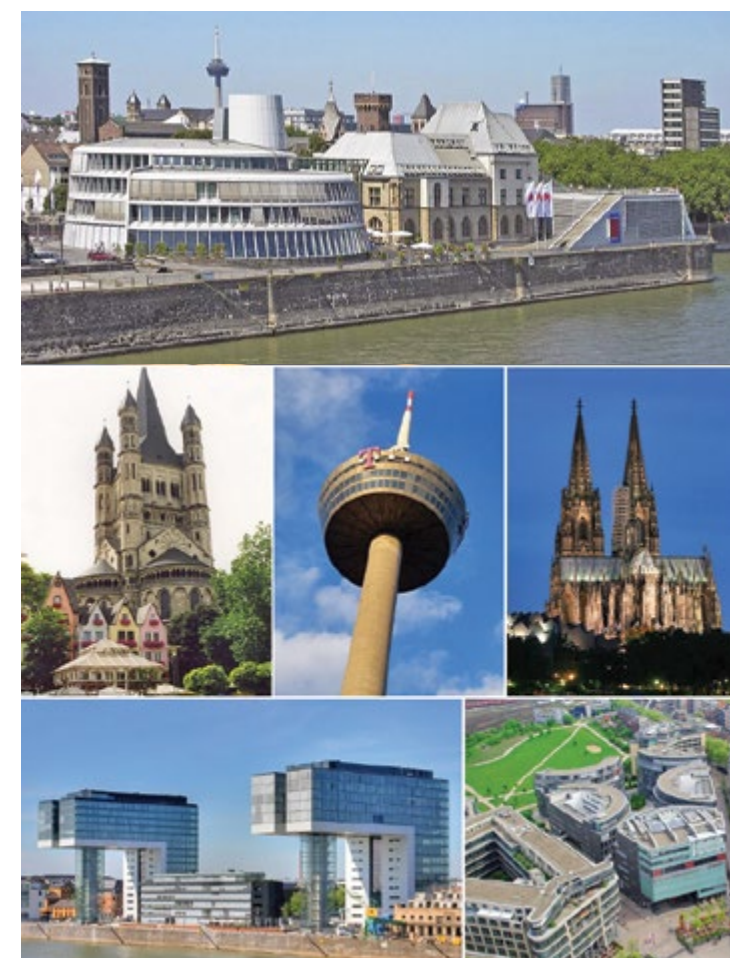
Во зграда на три ката е приказан целиот чоколаден свет во кој посетителот може да патува низ три илјадигодишната историја на чоколадата. Обиколката почнува кај дрвото со какао, чиешто ботаничко име е „Theobroma cacao“ (

на грчки – храна на боговите). Тука посетителите можат да видат како настанува какаото и како изгледа патот од таа состојка до чоколадата. Посебно е интересна таканаречената „тропска кука“ – стакленик во кој може да се види оригиналното дрво на какао и во вистинска смисла на зборот да се почувствува тропската клима. Патот понатаму води до машините за производство, поточно до швајцарскиот производител на чоколада „Линт Шиндли“, кој од 2006 година е партнер на Музејот на чоколада. На релативно мал простор е поставена мала

фабрика на чоколада. Посетителите на самото место можат да го видат комплетниот произведен процес, со оглед на тоа што сите машини се опремени со просирни заштитни рамки. Главна атракција на музејот е три метри високата „чоколадна фонтана“. Покрај неа секогаш стои девојка од музејот, која на посетителите им нуди бисквити потопени во чоколада, така што тоа е одлична можност на самото место да го пробате вкусот на божествената чоколада што е изложена тука. На последниот кат сè се врти околу чоколадните производи. Од чоколадни јајца, па до познатите чоколади „милка“. Во музејот, исто така, во мало кино се емитуваат реклами за чоколадните производи од 1926 година, па сè до денес, кои сведочат како се променила модата, но и духот на времето.

Во Келн, навистина, не е проблем да најдете место за излегување и за уживање во секое време. За секое има по нешто, и тоа не само за викенд. За овој град може да се рече дека живее 24 часа и дека во него се организираат забави за сечиј вкус. Токму затоа, Келн е сјајна дестинација за вистинско уживање и забава. ■

Келн е еден од водечките германски дестинации, поради одличната забава што ја нуди. Градот има повеќе од 3.000 пивници, дискотеки и ресторани, кои служат автентични германски специјалитети

МОДНА НЕДЕЛА ВО ПАРИЗ

По модните недели во Њујорк, Лондон и во Милано, на ред е Париз. Францускиот главен град е дом на светски познатите луксузни марки како што се „Шанел“, „Кристијан Диор“ и „Луј Витон“ и девет дена беше домаќин на модната недела

каде што светски познатите дизајнери ги презентираа колекциите за есен – зима 2016-2017 година. Иако Париз уште заздравува од терористичките напади во ноември минатата година, најновите модни креации го слават животот, кој, и покрај сè, продолжува.

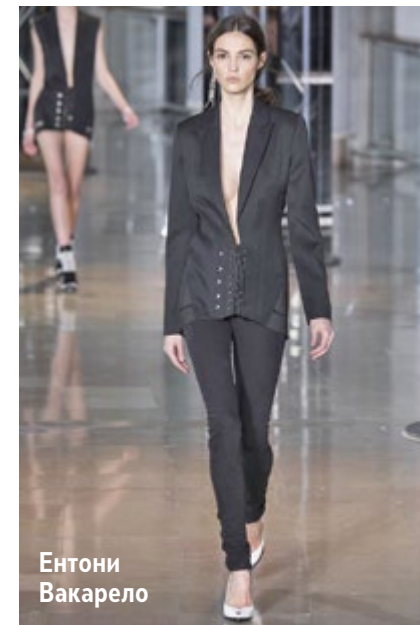
Кристијан Диор

Лиселоре Фровијн

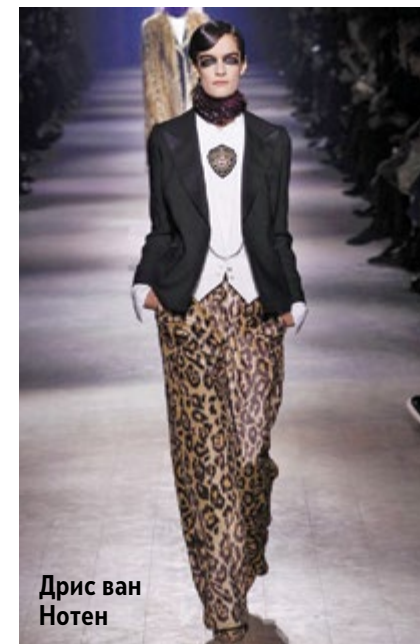
Прва што ја презентираше новата колекција беше холандската дизајнерка Лиселоре Фровијн. Во нејзината колекција доминираа панталони со дезен на зебра и весели бои инспирирани од францускиот уметник Ники де Сент Фалиј.

Ентони Вакарело

Ентони Вакарело ја претстави својата визија за слободата. Куси креации, остри и асиметрични линии, заводливост се чита во сите парчиња. Фустани, палта, јакни, кошули, беа само дел од претставеното.

Дрис ван Нотен

Дизајнерот Дрис ван Нотен прикажа колекција инспирирана од естетиката на мажите и на жените.

Џон Галијано имаше практична колекција со многу женствени детали. Војнички капут, ткаенини со интензивни метални бои.

Модната кука „Вјоне“ презентираше свечени тоалети, панталони, џемпери, наметки, палта, капут. Колекцијата е инспирирана од музика и од геометриски форми.

Рошас

Џон Галијано

Вјоне

Кај „Рошас“ во центарот на вниманието е кадифето.

■ Кадифе е новиот тренд. Не знам зошто. Можеби бидејќи помина многу време откако оваа ткаенина беше присутна во колекциите – вели Алесандро дел Аква, уметничкиот директор на оваа марка. Сите парчиња речиси се во свежи бои, застапен е и цветниот дезен, како посочување дека и зимата може да биде весела. ■

НАТАЛИЈА ВОДЈАНОВА

Целосно име:

Наталија Михаиловна
Водјанова

Родена на:

8 февруари 1982 (33 г.)
Горки, поранешен
Советски Сојуз

Професија:

манекенка, актерка,
филантроп

Сопруг:

Џастин Портман (во брак
од 2001 до 2011 година)

Сопруг:

Антоан Арнолд
(во врска од 2011 година)

Деца:

4

Наталија Водјанова е руска манекенка, актерка и филантроп. Растела во најсиромашниот дел од градот Горки заедно со својата мајка и со двете полусестри, од кои едната боледувала од церебрална парализа. Имала многу тешко детство. На само 11 години продавала овошје на улица за да му помогне на семејството. Животот почнува да ѝ се менува кога на 15 години склучила договор со модна агенција, а две години подоцна веќе се преселила во Париз и склучила договор со „Вива моделс“. До денес, Водјанова се има појавено на повеќе од 300 модни писти за американски и за европски модни дизајнери. Се има појавено и во неколку филмови, вклучувајќи го „Судир на титаните“ (2010), каде што ја глумеше Медуза. ■

Цитати:

- „Сега живеам поинаков живот, со неверојатни привилегии, но навраќајќи се во минатото, сфаќам дека растењето во Русија ми даде алатки што други луѓе ги немаат - како што е волјата да одам напред, да успевам.“
- „Москва ми е голема инспирација. Го сакам тоа што го наоѓам таму, сакам да поминувам време таму.“
- „Јас ја израснав сестра ми. Имав 6 години кога се роди. Мајка ми мораше да работи по цел ден, па јас се грижев за сестра ми, готвев и чистев.“

Преод | Ана Цвешаноска

SAMSUNG

ОДБЕРЕТЕ SMART ПОСТПЕЈД НЕИСКОРИСТЕНИОТ ИНТЕРНЕТ ЗАЧУВАЈТЕ ГО ЗА НАРЕДНИОТ МЕСЕЦ

НОВО

За првпат во Македонија, со новиот Smart постпејд на Телеком зачувајте го неискористениот интернет за наредниот месец! Одберете Smart и уживајте во неограничена комуникација и супербрз интернет на најдобрата мобилна мрежа!

Плус, одберете го вашиот омилен Samsung по супер цена.

Дознајте повеќе на telekom.mk, на 122 или во најблиската Телеком продавница.

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА

SAMSUNG GALAXY A3
349 ДЕНАРИ
МЕСЕЧНО

SAMSUNG GALAXY J5
249 ДЕНАРИ
МЕСЕЧНО

SAMSUNG GALAXY A5
549 ДЕНАРИ
МЕСЕЧНО

Количините на уредите се ограничени. Прикажаните цени важат за Smart M со Доверба 24, а вкупната цена за купување на телефоните е: 5.976 ден. за Samsung Galaxy J5 со годишна камата од 9,38%; 8.376 ден. за Samsung Galaxy A3 со годишна камата од 5,08% и 13.176 ден. за Samsung Galaxy A5 со годишна камата од 10,51%.

АЛЕРГИИ

avicena лабораторија

Многу причини - едно решение

Дали ја знаете вистинската причина за Вашата алергија?

- БРЗО
- ПРЕЦИЗНО И ТОЧНО
- БЕЗ РИЗИК ОД
НЕСАКАНИ РЕАКЦИИ
- ЗА ДЕЦА И ВОЗРАСНИ
- ТЕСТИРАЊЕ ПРЕКУ КРВТА

Современа и
прецизна
алергодијагностика

Локација 1 (нас.Трафалице)
Бул. 8ми Септември бр. 2, лок. 1
1000 Скопје
тел: 02 3179 001
факс: 02/3177 130
lab@avicenalab.com.mk
Локација 2 (нас.Аеродром)
Бул. Јане Сандански бр. 7, лок. 4
1000 Скопје
тел: 02 2477 345
факс: 02/3177 130
lab2@avicenalab.com.mk
www.avicenalab.com.mk

ОДРЕДУВАЊЕ
НА ГОЛЕМ БРОЈ МОЖНИ
ПРИЧИНИТЕЛИ НА АЛЕРГИИ

ИДЕАЛНА ТЕМПЕРАТУРА ВО СПАЛНАТА СОБА

Според стручните лица, идеалната вредност на температурата во просторијата каде што се спие во зима треба да биде 18-20 степени

Телесната температура за време на спиењето е пониска отколку во состојба на будност. Таа се подигнува при крајот на спиењето, што е сигнал за телото дека е време за будење. Со температурата од 18-20 степени, вредност што е пониска од идеалната температура за простор во зима во другите простории (21-24 Целзиусови степени) од домот, му помагаме на телото за одржување на сонот.

Доколку температурата во спалната соба е повисока, може да предизвика превртување и немирен сон, па дури и несоница.

Притоа, се препорачуваат природни материјали за прекривките и перниците поради нивното својство на подобри изолатори од синтетичките, и фактот дека подолго ја задржуваат топлината. Доколку душекот има две страни, најчесто памучна и волнена, спијте на волнената за во зима бидејќи подобро ја задржува топлината. ■

КАКО ДА ДЕЈСТВУВАТЕ ДОКОЛКУ МИЛЕНИКОТ Е ЗАТРУЕН

Превентива од труење на постои и, за жал, на сите може да им се случи. Тоа што можете да направите за својот миленик е, пред сè, да го научите да ја јаде таа храна што ќе му ја дадете вие

ИДЕНТИФИКУВАЈТЕ ГО ОТРОВОТ

Многу е важно да знаете кој отров е искористен, бидејќи терапијата зависи од внесениот токсин. Обидете се да дознаете на кој отров бил изложен вашиот миленик или кој го проголтал. Веднаш проверете на етикетата кои состојки ги содржи таа супстанција. Отстранете ги сите дополнителни отрови што му наштетуваат на миленикот и проценете ги симптомите. Но внимавајте и

тогаш кога миленикот се однесува нормално бидејќи токсинот може да дејствува подоцна.

ПРЕПОЗНАЈТЕ ГИ СИМПТОМИТЕ

Доколку животното проголта некој отров може да настане анемија (слабост, тешко и забрзано дишење), повраќање крв, крв од нос итн. Кај хронично труење изразена е жолтица. Доколку се сомневате дека миленикот е отруен, морате веднаш да го одведете кај ветеринар.

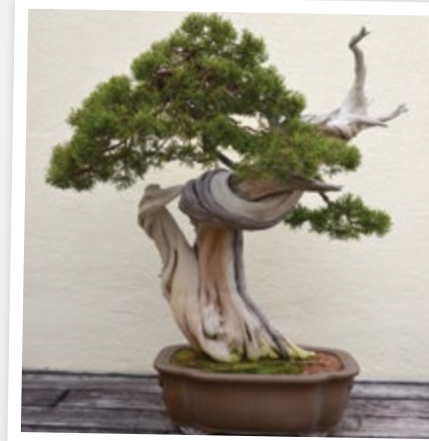
НЕ ДАВАЈТЕ МУ НИШТО БЕЗ ИНСТРУКЦИЈА

Многумина помислуваат дека му помагаат на миленикот давајќи му таканаречени противотрови, кои претходно ги слушнале, како што е млеко, сол или аспирин. Непосакуваните дејства на овие лекови можат да предизвикаат повеќе штета и од самиот отров. Оста-

нете прибрани и не давајте му на миленикот ништо дополнително на тоа што го препорачал ветеринарот.

ПОБАРАЈТЕ ПОМОШ

Лекувањето на отруено животно го спроведува само ветеринар, а успешноста на лекувањето и можност за преживување зависи само од брзината на дадената стручна помош. Доколку забележите симптоми на труење веднаш контактирајте со ветеринар. Најдобро е што побргу да го одведете во најблиската ветеринарна станица. Доколку возите, со себе поведете некој што ви е од доверба за да внимава на миленикот додека да стигнете. ■

БОНСАИ

Бонсаи е стара јапонска техника на одгледување минијатурни дрвца во мали саксии. Најквалитетното бонсаи е тоа дрвце што може да се најде некаде во планинските предели. Поради недоволните услови во кои е растено најчесто коренот му е вовлечен во низ карпестите делови, а поради недостиг од вода и од светлина тоа останува со цуцест облик.

При пресадување во домашни услови коренот на дрвцето се потскратува, а притоа не се покрива цел со земја. Вишокот гранки се отстрануваат и тоа што почесто. Како што старее дрвцето листовите се проретчуваат и така тоа го добива посакуваниот изглед. Постојат најразлични стилови на бонсаи, формален исправен, накривен, неформален исправен, каскаден, полукаскаден, сплав, литерати, и групен/шумски стил.

Најважно е редовно да се следи и навреме да се реагира на секоја негативна промена. Во лето секојдневно се полева со вода, а во зима умерено, колку да не биде суво. Најдобро е да се полева со вода кога земјата е сува. Се прихранува со нова земја во пролет еднаш до двапати месечно, но таа земја треба да е разредена, бидејќи е премногу силна и може да го изгори коренот. Ако се појават бубалчиња на листовите, треба да се испрска со некое стандардно средство против цветни паразити. ■

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

АВТОМОБИЛИЗАМ

„АУДИ“ ГО ПРЕТСТАВИ „ЕС-КУ-7 ТДИ“,
НАЈСИЛНИОТ УРБАН ТЕРЕНЕЦ

ГЕРМАНЦИТЕ ПРОДОЛЖУВААТ ДА ИЗНЕНАДУВААТ

Германската компанија за производство на луксузни автомобили „Ауди“, официјално го претстави својот нов урбан теренец „Ес-Ку-7 ТДИ“ (SQ7 TDI), кој со своите 435 коњски сили во овој момент е најсилниот дизелски модел во својата класа во светот

Подготви | Бојан Момировски

З а титулата најсилен урбан теренец на светот е заслужен новоразвиениот четирилитарски дизелски агрегат ТДИ со осумцилиндричен електрокомпресор ЕПЦ, кој испорачува сила од 435 коњски сили и најголем вртежен момент од неверојатни 900 њутн-метри, и тие во овој случај се достапни веќе при 1000 вртежи во минута.

Споменатите бројки за карактеристиките на моторот се доволни моделот „Ес-Ку-7 ТДИ“ да забрза до 100 километри на час за само 4,8 секунди и да развие максимална брзина која е електронски ограничена на 250 километри на час.

Покрај извонредните перформанси, од „Ауди“ потенцираат дека новиот мотор може да се пофали со потрошувачката на гориво која е на ниво на послабите мотори со шест цилиндри. Таа изнесува само 7,4 литри за изминати 100 километри, а просечната емисија штетни гасови изнесува 194 грама за еден изминат километар.

Електрокомпресорот својата улога ја извршува уште на самиот почеток на придвижувањето и во режим на ниски вртежи на моторот, со цел да се елиминира фамозната зона на турбо празнина.

Инженерите од Инголштад за овој модел на „Ауди“ го калибрираа осумстепенит автоматски менувач за кој тврдат дека од еден во друг степен на пренос е потребно многу помалку време измерено во милисекунди. Силата на агрегатот се пренесува на двете оски, а „Ес-Ку-7 ТДИ“ стандардно ќе се испорачува со 20-инчни алуминиумски бандажи, а во опција се и 22-инчни бандажи кои можат да се добијат со доплата.

За љубителите на поагресивното возење предвиден е и пакет „драјвинг динамик“, во кој се вградени спортски диференцијал, електромеханички активни стабилизатори и можност управување преку двете оски. ЛЕД-светилките спаѓаат во стандардната опрема, а за купувачите што сакаат дополнителна видливост се предвидени и ЛЕД-светилки „матрикс“.

Најсилниот урбан теренец на светот, исто така, е и најлесен во својата класа. На купувачите ќе им се нуди со пет и со седум седишта. Продажбата е предвидена да започне во Германија на почетокот од пролетта. Основната верзија ќе се продава за приближно 90.000 евра. ■

Откако почнав да тренирам фудбал, уште како дете, посакував еден ден во мојот живот да играм во Серија А. Во тој период Серија А беше најсилната лига во светот. Пресрекен сум што ќе го носам дресот на Палермо. Се работи за клуб со голема традиција и е меѓу подобрите спортски колективи во Италија

Разговараше | **Бојан Момировски**
Фоџо | „Република“ архива

Дваесет и петгодишниот македонски фудбалски репрезентативец Илија Несторовски успешно настапува веќе трета сезона во хрватскиот шампионат за Интер Запрешиќ. Моментно води на листата на стрелци што беше добра препорака за трансфер во Серија А, во екипата на Палермо.

ДЕБИ ЗА НАЦИОНАЛНИОТ ДРЕС СО УКРАИНА

Добрите игри за Интер Запрешиќ беа вистинска препорака да биде повикан за сениорската репрезентацијата на Македонија. На првиот меч Несторовски влезе во второто полувреме и одигра 12 минути во мечот со Украина. По овој натпревар беше дел и од селекцијата на натпреварот против Белорусија, а настапи и на двете пријателски средби во Скопје против Црна Гора и Либан, под палката на новиот селектор Ангеловски.

• **Кои се очекувањата за новиот циклус на селекцијата во квалификациите за СП 2018 година бидејќи во група сме заедно со светските велесили Италија и Шпанија?**

НЕСТОРОВСКИ: Да бидеме искрени, Македонија е во една тешка група. Сите од репрезентацијата посакуваме прво да бидеме добро подготвени за секој натпревар од квалификациите и да направиме добри резултати. Целта е да освоиме што повеќе бодови и, секако, да напредуваме на ранг-листата на ФИФА бидејќи не го заслужуваме тоа место каде што сме сега.

ОДЛИЧНАТА СЕЗОНА МИ ГО ИСПОЛНИ СОНОТ ДА ЗАИГРАМ ВО СЕРИЈА А

• **Во периодот по нова година си актуелен со потпишувањето на четиригодишниот договор со сицилијанскиот клуб Палермо. Сепак, остануваш во Интер Запрешиќ до крајот на годината, со цел да им помогнеш на твоите другари од клубот во целта за што повисок пласман во хрватското првенство.**

НЕСТОРОВСКИ: По заинтересираноста на Палермо за моите услуги мојот клуб Интер

Запрешиќ воопшто не правеше проблем за трансферот во клубот од Сицилија, но беше договорено да останам до крајот од сезона со цел да им помогнам на моите соиграчи во остварувањето на предвидените цели. Сезоната е долга и ни претстојат многу тешки натпревари.

• **Колку може да ти помогне искуството на македонските интернационалци што досега настапувале во Италија? Во Палермо ќе те пречека и твојот другар од репрезентацијата Александар Трајковски. Дали контактираш со него за идните искушенија што те очекуваат?**

НЕСТОРОВСКИ: Со Трајковски, покрај тоа што од следната година ќе бидеме соиграчи, веќе настапуваме и за македонската сениорска репрезентација. Тој е голем пријател и сум во контакт со него. Ќе ми биде од голема помош за приспособување во новата средина во Италија. Мислам дека брзо ќе се вклопам во Палермо и ќе настапуваме заедно од следната сезона.

• **Кога сме веќе кај репрезентацијата, би се рекло, конечно, од пред половина година, заигра за А-селекцијата. Во јавноста се очекува токму ти да бидеш еден од предводниците на новиот бран на македонскиот фудбал**

НЕСТОРОВСКИ: Од неодамна добив можност да настапувам во дресот со националниот грб. Тоа е огромна

чест што ми ја дадоа селекторите. Прво ме повика Друловиќ, но и сега, мислам дека ќе добијам шанса и од новиот селектор Игор Ангеловски за да ги покажам своите квалитети за подобар пласман и добри игри на нашата репрезентацијата во циклусот во квалификациите за Светското првенство 2018 година. Се надевам дека ќе ја оправдам довербата на сите што веруваат во мене.

• **Си играл во повеќе првенства во твојата кариера. Можеш ли да направиш споредба со националните првенства во Чешка, Хрватска и во Македонија?**

НЕСТОРОВСКИ: Досега имав можност, освен во Македонија, да настапувам и за клубови од Чешка и од Хрватска. Според мене, хрватската прва лига е најквалитетна и има многу клубови што вложуваат за да создадат подобар тим. Чешката лига се издвојува по тоа што е подобро организирана и има подобра инфраструктура. Таму секој клуб е подобро организиран и ги има сите услови за одлична работа и тренинг и за натпревари. За жал, Македонија сè уште е едно скалило подолу, но желбата што ја имаат клубовите влева надеж за издигнување на повисоко ниво.

• **Колку македонските клубови може да научат од поистакнатите балкански, па и европски клубови? Во кој правец треба да се движат размислувањата и реализациите, пред сè, на клубовите, па и на репрезентацијата?**

НЕСТОРОВСКИ: Во моментот Вардар и Шкендија се подобро

организирани клубови од другите. Ги имаат сите услови за успех како во домашниот шампионат така и во Европа. Почнаа да вложуваат повеќе средства и мислам дека ако и другите екипи го следат тоа, сигурно ќе се подигне квалитетот и на лигата, а, секако, и на македонската репрезентација. ■

ШЕСТИ МАКЕДОНЕЦ ВО СЕРИЈА А

По Дарко Панчев, кој направи најголем трансфер од Црвена Звезда во Интер, следува Горан Пандев, кој успеа да ја освои Лигата на шампионите со Интер во 2010 година. Покрај Интер, Пандев настапуваше и за Лацио, Наполи, а сега игра за Џенова. Во Серија А во моментот игра Александар Трајковски за екипата на Палермо, а во минатото дел од една од најдобрите лиги во светот биле и Агим Ибраими, кој играше за Калјари, и Стефан Ристовски, за Парма.

• **Долго време си интернационалец. Дали Палермо е клубот или, можеби, Серија А е лигата за која си сонувал од мали нозе?**

НЕСТОРОВСКИ: Откако почнав да тренирам фудбал, уште како дете, посакував еден ден во мојот живот да играм во Серија А. Во тој период Серија А беше најсилната лига во светот. Пресрекен сум што ќе го носам дресот на Палермо. Се работи за клуб со голема традиција и е меѓу подобрите спортски колективи во Италија.

ВРЕМЕПЛОВ

11 март 1943 година

Околу 550 Евреи од Штип биле депортирани во концентрациониот логор „Треблинка“.

11 март 1945 година

Во Македонија почнале првите слободни избори за селски, градски и за околиски народноослободителни одбори. На овие избори кои траеле до 25 март, за првпат гласале и жените, лицата со навршени 18 години и сите припадници на Југословенската армија.

14 март 1944 година

Иницијативниот одбор на АСНОМ упати писмо до НО одбори во Македонија во кое ја изнесува одлуката на Второто заседание на АВНОЈ, со која Македонија е призната за рамноправна федерална единица. Потоа, ја објаснува постапката за избирање легални и нелегални, општински, околиски и окружни НО одбори и делегати за Првото заседание на АСНОМ.

15 март 1993 година

ПТТ „Македонија“, вклучувајќи се во активноста за меѓународно признавање на Република Македонија, ја промовира редовната поштенска марка со мотив на знамето на Република Македонија.

16 март 1987 година

Од Железничката станица во Скопје тргна првиот воз на електричен погон на магистралната пружна делница Скопје - Гевгелија.

17 март 1891 година

Воспоставена е првата телефонска врска меѓу Лондон и Париз. Првата телефонска линија во Европа беше отворена во 1877 година во Берлин, во Германија. Пет години подоцна, Берлин ја доби првата телефонска централа само со 48 претплатници. Тоа беа почетоците на телефонскиот сообраќај кој со голема брзина го освои светот.

АВТОР: SAGITTARIUS	УГЛЕДНОСТ, ПРЕТСТАВНОСТ	ШПАСКИ ФУДБАЛЕР ЛУИС	СТРУЧЕН ЗАБАР- ДЕНТИСТ	БРЕМЕ, БАЛАСТ	РЕКА ВО РУСИЈА	ЗАВЕСА НА НАМО- ТУВАЊЕ, РОЛЕТНА	ЛИЧНОСТ ОД "1901 НОК"	ГОЛЕМА ПУСТИН- СКА ПТИЦА	ДЕТУВА- ЛИШТЕ И ЛЕЧИЛИШ- ТЕ ВО ЦР- НА ГОРА
УГОСТИ- ТЕЛСКИ ОБЈЕКТ (МН.)									
ПРОУЧУ- ВАЧ НА ИНСЕКТИ									
БЕЗДНА									
СЛИК, СРОК					РЕКА ВО СИБИР			ЛИТАР	
НАЈЗНА- ЧАЕН ГЕР- МАНСКИ МИСТИЧАР					ДЕТСКО ВОЗИЛО (МН.)	АСАД НАГАЛЕНО "ИНСТИТ. ЗА МЕДИЦИН. ИСТРАЖ."		КОВЧЕГ, ГОЛЕМА КУТИЈА	
МАЖ НА КЕРКА ИЛИ СЕСТРА				ВОДНО ЖИВОТНО ОГНЕНО ОРУЖЈЕ					УРГЕНТ- НОСТ
ЕЛЕКТРОН		ДИВАН, КАНАПЕ (МН.)							
ПРАЖИ- ТЕЛИ ПОКРАЈ НИЛ		ПИСАТЕ- ЛОТ ШО					ДАДО ТОЛИК	ДРЖАВА ВО ЕВРОПА	
ПРЕДЕЛИ ОКОЛУ ЕКВА- ТОРОТ						ЕВРОПСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИ АРТИСТКА- ТА МУТИ			
"АВГУСТ"				ЧОВЕК СО ГЛЕМ НОС					
ЛИЧНА ЗАМЕНКА			ГРАД ВО АВСТРА- ЛИЈА	МЛАДО МАЛА- РЕНЦЕ				СЕВЕР	
БАВНОСТ, СПОРОСТ			ВИД СЛАТКИ					ПАСИЈА, ПОХОТА	
ВОЛТ		МУШЕ- РИЈА		ПОТАТКО					ДОБАР
ПРЕКА- РОТ НА НОВАК ГОКОВИЌ					ТУРСКА ПАРЧНА ЕДИНИЦА	ЛИЧНА ЗАМЕНКА			
ВИД СИ- НОЛИЧКА				СКУЛП- ТОР	ЛАНА ТАРНЕР				
ДЕЛ ОД ТЕЛОТО НА СЛОН (МН.)						ВИД ПЛА- НО, АМЕ- РИКАН	РАДИУС		
ЕДНА СО- ЦИЈАЛНА МРЕЖА								ТОДОР НИКО- ЛОВСКИ	

РЕШЕНИЕ: РЕСТОРАНИ, ЕНТОМОЛОГ, ПРОВАНИЈА, РИМА, ОБ, Л, ЕКАР, АСО, ЗЕТ, РИБА, Е, ОТОМАНИ, НИЛОТИ, ДТ, ТРОП, ЕАН, АВГ, НОСКО, ТИ, ПЕРТ, С, ИНЕРТНОСТ, В, КЛИНЕНТ, НОЛЕ, ЛИРА, ОЧЕ, ВАДАР, СУРЛИ, АСЕ, ТВИТЕР, ТИ

ТВТЕКА

НАСЛОВ СО ДОЦНЕЊЕ

Здраво телефанатици. Денеска ја зафрква работа, доцнам со рокот за теветеката, но сигурно нема да зафрква повеќе луѓе отколку што Ирена Спировска редовно зафрква во „Круг на знаење“. Ќе си речеш дека барем во третата сезона ќе ги прочита прашањата пред емисијата и нема нејзината неспособност да биде сфатена како неспособност на натпреварувачот еден или два. Ќе си речеш и дека во 30 години „кариера“ ќе научи каде се става акцент или, пак, некоја нова фраза, но што е тука е. (Б)Еден квиз ни е, мора него да го гледаме.

Инаку, имав тешка задача неделава, а тоа е да го гледам еуровизиското шоу за претставување на песната на Калиопи. Да, замислете, уште мислат дека не интересира Еуровизија. Колку коси се кубеа дали Каролина ќе пее на англиски или не и дали ќе го носи фустанот со градите на Ношпал. Денес повеќе му ја мислиме каква мачка не чека следно од Ванхојте.

Малиот брат

facebook

Тајни чувам, пари не...

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Постарите секогаш попуштаат...нервно.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Перам, готвам, пеглам, чистам....не е оглас, ни реклама...СУДБИНА е !

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

Астронауто Скот Кели бил цела година у вселената и е доказ за тоа на шо е спремен еден човек за да не седе дома со жена му.

Пред хаосот во женска ташна и вселената молчи.

Ми се допаѓа • Коментирај • Сподели •

На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

- Што си ти?
- Смовила.
- Па каде со секирата..?
- А што самовилите немаат ПМС..а?

- Трпана оди кај гатачка:
- Леле тетке, имам двајца додворувачи. Кој ќе има среќа?
- Среќа ќе има Цветко, оти Трпе ќе те земе!

- Трпе застанал на вагата да се измери и почнал со рацете да го притиска stomакот навнатре. Трпана го гледа и му се смее:
- Тоа нема да ти помогне да станеш полесен...
- Да, ама ќе ми помогне да ги видам бројките на вагата.

КРЦКАВИ ФИЛЕТИ ОД ОСЛИЧ — СО ОВЕСНИ СНЕГУЛКИ —

СОСТОЈКИ:

- Филети од риба

За смесата за пржење ќе ви треба

- 200 грама брашно
- 2 лажички црвен пипер
- 130 грама густин
- 260 мл вода
- 1 јајце

За сос ќе ви треба:

- мајонез, кари и малку кечап

Ќе ви треба и:

- масло за пржење
- овесни снегулки

ПОДГОТОВКА:

- Секое парче исечете го на три еднакви дела и оставете ги на крпа добро да се исушат.
- Во сад за матење ставете ги сите состојки за смесата за пржење и матете со миксер додека смесата не се изедначи.
- На оган ставете го садот со масло да се загрее. Користете длабок сад, бидејќи во плитка тава маслото многу ќе прска.
- Секое парче риба извалакајте го во смесата за пржење, потоа во овесните снегулки, посолете го и пржете го во загреано масло.
- Сите состојки за сосот соединете ги и сервирајте!

caffetin COLD®

ПРИ НАСТИНКА И ГРИП
ГИ СПРЕЧУВА СИТЕ СИМПТОМИ НА ГРИП И НАСТИНКА

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**
Здравјето ѝ пред сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството! За индикациите, ризикот од употребата и несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK